

Po 39 letih

29. novembra 1943 smo postavili temelje federativne republike, skupnosti bratskih narodov, ki jo zdaj tudi imamo. Morda smo takrat mislili, da bomo nacionalno vprašanje enkrat za vselej rešili. Načelno se je to tudi zgodilo. Posamezni vidiki nacionalnega vprašanja pa so ostali odprti vse do današnjega dne. Odvisno od tega, kako smo reševali ekonomske probleme, kako smo odstranjevali razlike med pokrajinama in republikami. Čim bolj smo bili pri tem uspešni, tem manj je bilo teh problemov in obratno.

Seveda smo si pred 39 leti predstavljali vse bolj idealno kot je zdaj in mlade generacije imajo pred seboj še veliko dela.

Veliko govorimo, da odnosi niso več taki kot so bili, ali kot je vprašal pesnik: »Ali bo svoboda taka, kot smo peli o njej?« Včasih celo borci in revolucionarji preveč govorijo o tem, kakšni so bili odnosi, kako je mogoče, da teh odnosov ni več. Pišemo spomine o tem, kako je bilo, premalo pa se sprašujemo, kaj smo storili, da bi bili taki odnosi tudi danes in česa nismo storili, pa bi bili morali. Tako kot smo lahko naredili kakšno napako v materialnem razvoju, smo morda tudi v etičnem razvoju storili kaj narobe. Ne moremo prevaliti vse krivde na mlado generacijo, češ da je pokvarjena, da ne pozna vrednot kot so tovarištvo, samokritika in še kaj.

Menim, da ni vse tako slabo. Ob nekaterih manifestacijah se zgrozimo, ob drugih pa smo celo ganjeni, denimo ob elementarnih nesrečah pa tudi v odnosih med soljudmi, ko dobimo pomoč od tam, od koder jo najmanj pričakujemo.

29. november — dan republike

Dan, ki ga praznujemo v spomin na tisti 29. november 1943, ko so se delegati II. zasedanja AVNOJ z vseh delov okupirane Jugoslavije prebili skozi obroče sovražnika do bosanskega mesteca Jajca in postavili temelje nove države. Niso jim bile mar težave in nevarnosti, v katere so se podajali, hoteli so samo eno — lepšo in boljšo prihodnost zase in za naslednje rodove.

In kje smo danes?

Ali uresničujemo njihove načrte, izpolnjujemo njihove želje?

O tem nam je spregovoril predsednik republiške konference SZDL, tovariš **FRANC ŠETINC**.

Čeprav ustvarja mlada generacija s svojim obnašanjem videz, da ni taka kot bi si jo želeli, ima tudi dobre lastnosti. Lahko rečemo, da nadaljuje in razvija pridobitve starejših. Kritična je, hoče naprej, nasprotuje tistim, ki se pehajo samo za potrošniškimi dobrinami. In v naši družbi je res precej potrošništva. Morali bi se vprašati, kaj smo delali narobe. Morebiti smo preveč govorili o socializmu, o novih odnosih, obenem pa smo premalo naredili, da bi taki odnosi v resnici nastajali. Premalo je zgledov, tudi med nami, funkcionarji.

Toda republika je tu, naša je, imeti jo moramo radi tako, kakršna je. Ima veliko pomanjkljivosti, ki pa jih moramo sami odstraniti. Veliko govorimo o republiki dela, o kultu dela — pri čemer mislimo, da mora biti ustvarjalno odgovorno delo tisto, ki bo opredeljevalo položaj človeka. Delo ni vedno izključno merilo človekove vrednosti in njegovega prispevka družbi, ker so še druga merila, razni statusi, ki nastajajo neodvisno od dela. Tudi delavec še ne odloča toliko, kot pravimo; oblast delovnega človeka bomo morali še krepiti. Po drugi strani pa tudi delamo premalo in s tem so povezani naši sedanji problemi in težave. Ne mislim na delavce pri stroju, temveč na organizatorje, politike, oblast, tisto oblast, ki je pogosto še precej odtujena. Preveč govorimo in premalo delamo. Dogaja se, da delavce priganjajo k delu, v resnici je pa premalo dela pri ključnih vzvodih, od katerih je odvisna tudi dobra organizacija, produktivnost — to se pravi pri odgovornih.

Izhod iz našega položaja vidim v tem, da resnično poglobljamo socialistično samoupravljanje; kar je deklarirano, bi mo-

rilo postati stvarnost. Delavci bi morali v resnici odločati, a ne samo o svoji tovarni, šoli, laboratoriju, temveč na vseh ravneh. Da bo čim manj tega, da eni ustvarjajo, drugi pa v njihovem imenu odločajo, čeprav se vse to skriva pod plaščem samoupravljanja. In izhod vidim v tem, da se zavemo, da živimo bolje, kot nam dopuščajo razmere, pri čemer ne bi rad zmerjal preprostega delavca. Mislim, na družbo v najširšem smislu. Preradi smo se hvalili, da imamo visoko stopnjo industrijskega razvoja, da imamo povsod prednosti pred drugimi. To nas je zaneslo, da se nismo vprašali, kaj nam omogoča dobro življenje. Razmeroma pozno smo ugotovili, da živimo od kreditov. A nesreča ni bila v tem, da smo jih dobili, temveč v tem, da so se kopičili dolgovi, rezultatov pa ni bilo. A ne le posamezniki, ampak tudi država, republike, ki so investirale preko svojih zmožnosti.

Rešitev vidim v tem, da izidemo iz težav odpornejši, da vidimo v krizi revolucionarno stran, da odstranimo vse, kar nas je privedlo v ta položaj. Ne smemo pa zaiti v malodušje, niti v grabež, kar bi bilo lahko pogubno za nas vse. Kaj pomaga, če dobi človek danes 20 litrov bencina, važno je, da se bomo vozili še decembra in januarja bomo morali tudi živeti. Nekateri pa se obnašajo tako kot da jutri ne bo več življenja.

Seveda pa vsi spet ne stojijo v vrstah. Nekateri hočejo še delati, nekateri verujejo, da je treba delati. Imamo rudarje, ki delajo ob sobotah, nedeljah in praznikih, pa jim do zdaj tega nismo priznali v pokojnini, celo podcenjevali smo jih in rudnike že skoraj odpisali. Kmetje so pride-

lali več pšenice, čeprav smo jih v preteklosti tudi že zapostavljali, pa v elektrarnah, kjer so bile okvare, so si delavci prizadevali, da so jih odpravili. Ti so nam lahko za zgled. Navsezadnje so tudi prodajalci na bencinskih servisih prenašali v zadnjem času velike tegobe.

Prvi, ki bi morali pokazati pot naprej, so komunisti in vsi tisti, ki jim je pri srcu napredek in želijo, da pridemo iz težav, ki ne bi radi, da pokopljemo socialistično samoupravljanje, pridobitve in vrednote. ki jih imamo in cenimo. In seveda vodilni, funkcionarji morajo dati vzgled. Ni dovolj, da kličemo delavce k disciplini, naj ne razsipavajo s sredstvi, saj oni to

še najmanj delajo. Ne moremo reči, da je pri nas stihija, saj bi se potem morali vprašati, kaj smo storili, da bi to stihijo obrzdali. Odgovorni morajo nehati prisegati na stabilizacijo in pogledati okrog sebe, kako se dejansko sučejo stvari. Vsaka seja CK, vsaka skupščina mora odgovorjati na ta vprašanja, ne pa prisegati na deklaracije.

Praznik ni priložnost, da si pripenjamo odlikovanja, da se nečimrno hvalimo, postavljamo, kaj smo bili in dali. Praznik je zame priložnost, ko izmerimo pot od tam, kjer smo bili, do tja, kjer smo in do tja, kamor želimo priti. Izmeriti moramo to pot in se vprašati, kaj smo storili in

česa nismo. Potem ne bomo dajali receptov drugim, kako bi morali živeti. Vsakdo mora izprašati sebe, kakšne vrednote je živel in ko nekdo piše spomine, se mora vprašati, ali še danes živi te vrednote. Stari rod si često domišlja, da se svet z njim končuje. Po drugi strani pa, kot pravi Goethe, mladi rod misli, da se svet z njim začne, ne pomisli pa, kaj so mu stari položili v zibelko. Ta dva nauka moramo vedno imeti pred očmi. Še bolj moramo paziti, da bomo ohranili naš ugled v svetu, da se bomo lahko uspešno borili proti vojni, katastrofam, saj Jugoslavijo zdaj še vedno, kljub težavam, ki jih imamo, cenijo.

KOLEKTIVU PETROLA ŽELIM VELIKO USPEHOV PRI PREMAGOVANJU NAPOROV IN ČESTITAM K PRAZNIKU NAŠE REPUBLIKE

Kako smo poslovali

DO TRGOVINA Z NAFTNIMI DERIVATI

Poslovanje v devetih mesecih letošnjega leta je na prvi pogled dobro, če pa upoštevamo položaj, kakršnega predvidevamo do konca leta, se bomo morali izjemno obnašati in doprinesiti velike napore, da bomo zaključili poslovno leto 1982 vsaj z minimalnim poslovnim skladom.

Na osnovi fizičnih in vrednostnih pokazateljev lahko ugotovimo, da je večina delavcev DO Trgovina z naftnimi derivati dobro opravljala svoje naloge, zato uspeh in pozitivni rezultati niso izostali.

Energetska bilanca je podala okvir za delitev naftnih derivatov, zato delavci DO Trgovina z naftnimi derivati nanj niso mogli vplivati, ali ga spreminjati. S svojim vsakdanjim delom in tekočim reševanjem težav so omilili zapleteni položaj pri oskrbi z naftnimi derivati. To se je še posebno pokazalo ob zadnjem velikem izpadu naftnih derivatov, ko so kljub velikim pritiskom prodajalci na bencinskih servisih s svojim dobrim obnašanjem pripomogli, da je možna oskrba zadovoljivo potekala.

V ciljih in smernicah za leto 1982 so določene naloge na področjih, na katera delavci Petrola lahko vplivajo s svojo aktivnostjo. Poslovna in finančna poročila za preteklih 9 mesecev pa kažejo, da so svojo nalogo opravili v mejah pričakovanj. Prodaja motornih olj, industrijskih olj in maziv, dodatnega asortimenta je bila ugodna, tako da lahko pozitivno ocenimo delo pri doseganju zastavljenih ciljev. Tudi Instalacijo Koper smo boljše izkoristili in pretok blaga je bil precej večji kot lani.

Zaradi objektivnih okoliščin in prizadevanja v zunanji trgovini se je obseg blagovne menjave vrednostno in količinsko precej povečal, kar daje tudi večje vrednostne učinke. Izredni dohodki so zelo porasli in sicer predvsem zaradi minimalnih zalog, zato smo lahko oplemenitili prosta denarna sredstva.

Tudi stroški so v mejah zastavljenih načrtov, natančna analiza pa bo pokazala, koliko smo odstopali na posameznih stroškovnih mestih.

Še posebno moramo poudariti zelo ugodno naraščanje prodaje dodatnega asortimenta in s tem tudi dohodka, kar potrjuje, da smo se pravilno preorientirali.

Finančni rezultati so sicer ugodni, saj smo dosegli dohodek z indeksno stopnjo 133, poslovni sklad s 113 in tudi osebni dohodki so v mejah družbenih meril.

Na osnovi teh nekaj dejstev in ugotovitev lahko podamo oceno našega gospodarjenja do konca leta.

Negativne učinke nam bo prinesel predvsem promet v zadnjem kvartalu, ki bo v primerjavi s tretjim močno padel, predvidene razlike v ceni sposojenih naftnih derivatov, predvsem bencinov, predvideni manjki, ki jih bomo obračunali šele ob koncu leta ter stroški (transport, obresti) sposojenega blaga pri materialnih rezervah.

Pozitivne učinke pa pričakujemo od prodaje in dohodka iz ostalih aktivnosti, ki še vedno naraščajo, od povečanih izrednih dohodkov do konca leta in minimalno povečane marže, ki jo tudi pričakujemo.

Iz vsega navedenega lahko sklepamo, da bomo ob izjemnem angažiranju vseh

zaposlenih, posebno vodilnih delavcev, dosegli ob koncu leta tak rezultat, da bomo imeli minimalen poslovni sklad, kar bo v sedanjem položaju za nas uspeh.

Poleg skrbi za dobre ekonomske učinke, pa moramo še bolj učinkovito opravljati naloge pri oskrbi slovenskega prostora z naftnimi derivati.

To je velika naloga in še večja odgovornost pred slovensko družbeno skupnostjo.

B. P.

DO ISTRA-BENZ

Položaj v naftno-plinski dejavnosti je v Jugoslaviji tako težak in vzroki že toliko znani, da ne kaže več ponavljati teh dovolj splošnih, perečih in od nas neodvisnih problemov. Poglejmo le, kakšna je ob vseh težavah naša devetmesečna bilanca:

Količinska prodaja

Prodali smo za 37.349.— (za 15 %) manj naftnih derivatov kot v istem obdobju lani. Najobčutnejše se je zmanjšala prodaja kurilnih olj vseh vrst, saj je najbolj primanjkovalo prav teh derivatov, prodajo pa so omejevale tudi administrativne prepovedi. Nekaj več kot lani smo prodali bencina in plinskih olj. Pri teh derivatih smo plan prodaje nekoliko presegle, medtem ko smo kurilnih olj prodali manj, kot smo planirali. Splošno zmanjšanje investicij je vplivalo na manjšo prodajo bitumena, primarnega bencina pa praktično sploh nismo prodajali, čeprav smo načrtovali prodajo 6000 ton. Približno na lanski ravni je ostala prodaja plina, kar je precej manj kot smo planirali.

Zmanjšanje prodaje naftnih derivatov smo nekoliko nadomestili z večjo prodajo dopolnilnega blaga, tako v trgovini z avtomaterialom kot na bencinskih servisih. Zaradi splošnega pomanjkanja tega blaga, zniževanja kupne moči, predvsem pa zaradi zmanjšanja osebne prometa smo lahko za nadaljnjo prodajo tega blaga dokaj črnogledi.

Zaenkrat se zmanjševanje prodaje ne odraža še tako ostro v ustvarjenem dohodku. Drugi viri dohodka (dohodek od obresti), povečanje marže ob podražitvi 17. 7. 1982 ter manjša neplačana realizacija so glavni vzroki za rast dohodka kljub manjši prodaji.

Finančni uspeh

Kljub za 15 % manjši prodaji se je celotni prihodek povečal za 14 %. Seveda so k taki rasti pripomogle predvsem podražitve, imeli pa smo tudi za skoraj 15.000.000.— din manjšo neplačano realizacijo kot pri polletnem obračunu. Materialni stroški so v primerjavi z lanskimi večji za 47 %, levji delež tega povečanja odpade na predpisano amortizacijo, ki se je v primerjavi z lansko več kot podvojila.

Dohodek je v primerjavi z lanskim večji za 43 %. Na tako povečanje vpliva predvsem:

- manjša neplačana realizacija,
- povečana marža,
- nekoliko večji promet na servisih v turistični sezoni.

Tudi obveznosti iz dohodka so se povečale nekoliko bolj kot ob polletju, kar je posledica večje rasti dohodka.

Čisti dohodek je za 51 % večji od lanskega v istem obdobju. Začasno ga razporejamo za:

— osebne dohodke	81,710.000.— din
— za skupno porabo	5,557.000.— din
— za rezervni sklad	3,993.000.— din
— za poslovni sklad	35,871.000.— din.

Pri razporejanju sredstev za osebne dohodke ostajamo v okvirih dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982; v skladu z ustreznim sporazumom namenjamo za skupno porabo sredstva za naše stanovanjske potrebe; rezervni sklad oblikujemo v skladu z zakonskimi določili; za tekoče poslovne potrebe pa nam tako ostaja 35.871.156.— din.

Poseben pojav je padanje zalog kljub višjim cenam. Gre predvsem za praznjenje rezervoarjev ob koncu septembra. Dolgovi do banke se nam z odplačevanjem anuitet zmanjšujejo, novih kreditov pa nismo najemali. Opažamo občutno povečanje plačevanja z menicami, kar kaže, da je likvidnost na splošno slabša.

Naš finančni rezultat je kljub manjši količinski prodaji še vedno ugoden, ob koncu leta pa zaradi veljavnih in pričakovanih stabilizacijskih ukrepov in omejitev takega rezultata ne moremo pričakovati.

Vera Stadina
Fabio Ivančič

DO TRANSPORT ILIRSKA BISTRICA

Pri poslovanju v tretjem trimesečju letos smo se srečevali z že znanimi in večkrat obravnavanimi težavami, ki so nujne spremljevalke stabilizacije. Premalo deviz in pomanjkanje rezervnih delov je prišlo še posebno do izraza v avgustu, ko je bilo le 70 % voznega parka tehnično sposobnega in smo ob pomoči drugih prevoznikov komaj zadovoljevali pogodbene obveznosti.

Vzrok za tak izpad je v tem, da smo morali kar polovico voznega parka pripraviti za tehnične preglede.

V temeljni organizaciji Tovorni promet je fizični obseg dela 5 % večji kot v enakem obdobju lani pri enakem številu vozil, planirani obseg pa so dosegli 99 %. Celotni prihodek je presegel plan za 1 %, pri tem predstavlja devizna realizacija 15 odstotkov CP in je 76 % večja kot v enakem obdobju lani. V devetih mesecih letos je temeljna organizacija Tovorni promet izvršila že 96 % načrtovane letne devizne realizacije.

Od načrtovanih stroškov poslovanja še vedno najbolj odstopajo stroški vzdrževanja voznega parka in obveznosti iz dohodka, kot na primer zavarovanja in obresti.

Predlagana delitev čistega dohodka, ki dosega 87 % plana, je naslednja:

za osebne dohodke	84,330.000.— ali 86,5 odstotka,
za stanovanjsko izgradnjo	5,989.000.— ali 6,2 %,
za sklade	7,159.000.— ali 7,3 %.

V temeljni organizaciji Avtoservis so zaposlili manj proizvodnih delavcev kot so načrtovali in bi jih lahko glede na razpoložljive delavniške kapacitete. Zaradi tega so proizvodne ure 8 % pod načrtovanimi.

V povprečju so v Avtoservisu v devetih mesecih letos zagotovili 77 % tehnično sposobnost voznega parka. Da niso rezultati boljši oziroma da ne dosegajo načrtovanih, moramo pripisati že znanim dejstvom — pomanjkanju rezervnih delov, premajhni vsoti deviznih sredstev, pa tudi v produktivnosti bi lahko našli še kakšno rezervo. Celotni prihodek je 4 % nižji od načrtovanega, porabljenega sredstva pa so skoraj taka kot smo predvideli. Čisti dohodek dosega 88 % načrta, predlagana delitev pa izgleda takole:

za osebne dohodke	26,402.000.— ali 93,0 odstotka,
za stanovanjsko izgradnjo	1,309.000.— ali 4,6 %,
za sklade (rezervni)	417.000.— ali 1,5 %.

V delovni skupnosti skupnih služb je celotni prihodek 2 % pod načrtovanim, pri tem pa stroški vztrajno naraščajo in so porabljenega sredstva že 14 % pod načrtovanimi.

Zaradi najnovejših stabilizacijskih ukrepov na področju porabe energije pričakujemo, da bo v IV. trimesečju obseg dela manjši. Vsekakor se moramo primerno organizirati in varčevati, da bomo lahko ob zaključku leta dosegli vsaj take rezultate kot v tem obračunskem obdobju.

V. V.

DO ZEMELJSKI PLIN

Rezultati devetmesečnega poslovanja DO Zemeljski plin ponovno potrjujejo pravilnost usmeritev, sprejetih s sanacijskim programom in dokazujejo velika prizadevanja delavcev, da program uresničijo. Ker je ob pomanjkanju drugih energetskih virov dobra oskrba z zemeljskim plinom še pomembnejša, je naš os-

novni cilj prevzem vseh razpoložljivih količin plina. To je ob dejstvu, da se dinamika dobave plina iz Sovjetske zveze precej razlikuje od dinamike potreb porabnikov, dokaj težka naloga.

V devetih mesecih tega leta smo prevzeli 96 % protokolno dogovorjene oziroma 99 % planirane količine zemeljskega plina. Potem, ko je bil ob polletju planirani prevzem celo presežen, je prišlo v III. kvartalu do daljših izpadov posameznih odjemalcev, zlasti največjih, česar tudi s hitrejšim polnjenjem podzemnih skladišč v Avstriji nismo uspeli ublažiti. Obe zakupljeni skladišči sta bili napolnjeni že v začetku septembra in tako zagotovljena rezerva, ki bo v zimski sezoni omogočila kljub bistveno večji porabi ustrezno preskrbo z zemeljskim plinom.

Finančni kazalci poslovanja so v primerjavi z enakim obdobjem v preteklem letu bistveno večji, predvsem zaradi porasta vseh cen. Zato je najboljša primerjava doseženih rezultatov s planom, v katerem so bile že predvidene pričakovane rasti posameznih elementov.

Celotni prihodek je za 5 % višji od planiranega, predvsem zaradi nekaterih izrednih prihodkov, ki jih ni bilo moč vnaprej predvideti. Pri celotnem prihodu je posebej pomembna tudi ugotovitev, da smo uspeli neplačano realizacijo, ki je bila ob predhodnih periodičnih obračunih zaskrbljujoče visoka, zmanjšati na minimum. Ker so bila porabljenega sredstva praktično na nivoju planiranih je doseženi dohodek za 90 % višji od pričakovane, kar pa še vedno ne zadošča za pokritje vseh obveznosti iz dohodka, saj samo obresti od posojil znašajo 570,662.000 din. Končni rezultat je izguba v višini 247,435.000 din, kar je občutno manj kot smo pričakovali.

Ta rezultat je močna spodbuda za nadaljnja prizadevanja delavcev DO Zemeljski plin. S strani najširše družbene skupnosti pa smo kljub večji uspešnosti in priznavanju objektivnosti vzrokov izgube še vedno obravnavani kot »izgubaši«.

M. D.

DO RAFINERIJA MARIBOR

V tretjem trimesečju letošnjega leta so v DO Rafinerija Maribor prekoračili načrtovano proizvodnjo za 4 %. Tak rezultat so lahko dosegli zato, ker so bili dobro oskrbljeni z repromaterialom (bazna olja, aditivi), ki so ga dobili od domačih proizvajalcev, pa tudi iz uvoza in seveda zato, ker so se zaposleni kar najbolj potrudili, da bi dosegli cilje, ki so si jih zadali.

Pri tem je problematično uvajanje novih proizvodov, kjer so v precejšnjem zastanku. Po gospodarskem načrtu za leto 1982 bi morali narediti do 30. septembra 1407 ton novih proizvodov, vendar proizvodnja še do danes ni stekla.

Precejšnja odstopanja so bila tudi v asortimentu proizvodnje, ker so imeli težave pri dobavah repromateriala, še zlasti iz uvoza in zaradi nesistematičnih poslovnih odnosov z DO Trgovina z naftnimi derivati in DO Istra-benz. Zaradi teh odstopanj (novi proizvod + asortiment) je iz-

padla akumulacija v višini 8,4 milijarde din.

Zaradi vsega tega se morajo v delovni organizaciji kar najbolj aktivirati, da bi dosegli postavljeni program proizvodnje za leto 1982 in s tem povezano finančno uspešnost. Če поблиže pogledamo problematiko proizvodnje po organizacijskih enotah, vidimo, da je bila najbolj problematična destilacija-rafinacija. Ta enota je imela na celotnem sistemu večje remonte in zaradi tega manjšo proizvodnjo. Uvedli so nov sistem hlajenja RMO pred filtracijo, kar je bil že leta stalen vzrok za zastoje (pogosto se je zamašil WA-8). Obnovili so frakcijski sistem B-5 in popravili Wanson peči.

Zaradi pomanjkanja pločevinastih sodov so bili manjši zastoji proizvodnje v regeneraciji bobnov. Zaradi zastarele in nefunkcionalne tehnologije je bila problematična tudi polnilnica drobne embalaže.

V grobem lahko povzamemo, da je pogoj za kar najbolj produktivno in ekonomsko učinkovito proizvodnjo njena specializacija in temeljita tehnološka posodobitev.

Tudi svobodna menjava dela v preteklosti ni odigrala vloge, kakršno bi morala in kakršno so v DO Rafinerija Maribor pričakovali. Pri tem je mišljena predvsem nedefinirana proizvodna podlaga SOZD, zaradi katere razpolagajo z dokaj izrabljenimi in zastarelimi proizvodnimi napravami, poslovanje pa je ekonomsko sorazmerno slabo učinkovito, akumulacija je sorazmerno majhna in razvojno ekspanzijska zmogljivost je skromna. Osebni dohodki so bistveno nižji od povprečja SOZD, to pa povzroča nezadovoljstvo in destimulacijo delavcev, večjo fluktuacijo kadra in otežuje zaposlovanje strokovnjakov.

Na osnovi svobodne menjave dela pričakujejo v DO Rafinerija Maribor kar največje angažiranje, da bi sklenili samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev z DO Trgovina z naftnimi derivati oziroma njenimi temeljnimi organizacijami, z DO Istra-benz in DO iz sestave SOZD Ina. Na tak način bi se v DO Rafinerija Maribor lahko ustrezno prestrukturirali in specializirali ter prešli iz ekstenzivne rasti v intenziven tehnološki razvoj.

DO GOSTINSTVO

Kljub slabim rezultatom v I. polletju so kazalci poslovanja za obdobje 9 mesecev relativno ugodni, ne pa pričakovani.

Elementi	9/1982	Indeks 9/1981	Indeks plan 9/82
Celotni prihodek	235.919	123	103
Dohodek	104.356	113 (123)	98
Čisti dohodek	73.210	108 (122)	95
Del ČD za OD	53.105	129	101
Sredstva akumulacije	18.763	69 (92)	78

(Številke v oklepajih so korigirani indeksi za večjo AM in izvozno stimulacijo)

Iz navedenih kazalcev je razvidno, da smo dokaj dobro lovili zastavljeni plan, da pa so nam škarje cen v precejšnji meri pokvarile načrte. Najmočnejša postavka stroškov, tj. porabljene surovine in material, se je povzpela na indeksno število 135 ob istočasno zamrznjenih cenah ter tako v osnovi porušila zastavljena razmerja.

Osebni dohodki so hitreje rasli vzporedno z realizacijo ter po planu, kljub temu pa so rastle hitreje kot dohodek, vseeno pa nismo kršitelji odloka, ker je lahko rast OD nekaj večja od rasti dohodka na račun povečanih prizadevanj pri prodaji direktno za devize. Kljub povečani rasti pa v okviru SOZD Petrol daleč zastajamo, saj smo imeli v preteklih 9 mesecih kar za 9% nižjo vrednost točke, kot je povprečje v SOZD in kar za 12% nižjo vrednost točke kot je v DO Trgovina.

Kljub vsemu smo z rezultati še kar zadovoljni, bolj nas skrbi prihodnost. Splošno upadanje kupne moči, zmanjševanje količin pogonskih goriv in novi ukrepi v zvezi s prehodom državne meje nam praznijo lokale. Do sedaj nismo razmišljali o spremembi srednjeročnega plana, morali pa bomo čimprej, če se zadeve ne bodo vsaj delno uredile, kajti enostavno ne bo za vse niti dela, niti dohodka za izvedbo planiranih ciljev.

S. Matjažič

DO OLMA

V tretjem trimesečju 1982. leta je v primerjavi z enakim obdobjem lani fizični obseg proizvodnje manjši za 13,6% in za 12% manjši od načrtovanega. Vzrok temu so zastoji v proizvodnji zaradi veli-

Znane gospodarske razmere so vplivale na realno upadanje prometa in le dokaj dobri turistični beri se imamo zahvaliti, da so rezultati zadovoljivi, razvidni pa so iz naslednjih podatkov:

kega pomanjkanja domačih in uvoznih surovin.

Iz istega vzroka je tudi fizični obseg prodaje manjši za 12% od načrtovanega in za 13,8% od fizičnega obsega prodaje v enakem lanskem obdobju.

Vendar je celotni prihodek za 15% večji kot v tretjem trimesečju lani in 76% od načrtovanega za leto 1982. Celotni prihodek je večji predvsem zaradi ukinjenih rabatov in preorientiranja na prodajo donosnejših izdelkov, nekaj pa zaradi povišanja cen naših izdelkov.

Dohodka smo v letošnjem tretjem trimesečju dosegli za 25,7% več kot v enakem obdobju lanskega leta in 87% od letošnjega načrta.

Skupne porabe iz dohodka in splošne porabe iz dohodka je za 24,5% in za 39,1 odstotka več v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, drugih obveznosti iz dohodka pa je za 11% manj od tretjega trimesečja v preteklem letu predvsem zaradi zmanjšane obremenitve dohodka s prispevkom za kritje izgub Železniškemu gospodarstvu.

Čistega dohodka smo v letošnjem tretjem trimesečju dosegli za 29,7% več kot v enakem obdobju lani. Pri razporeditvi čistega dohodka smo upoštevali dogovor o uresničevanju usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982.

Pri razporejanju čistega dohodka za osebne dohodke smo ob upoštevanju omejitev, ki jih postavlja republiki družbeni dogovor, lahko povečali sredstva za osebne dohodke za 23,36% več v primerjavi z lanskim trimesečjem.

Zaradi težav pri nabavi surovin smo bili prisiljeni v različna skupna vlaganja in poslovno tehnično sodelovanje.

PERIODICNI OBRAČUN I-IX/82

V 000 din

ELEMENTI	DO Trgovina	DO Istra-benz	DO Zemeljski plin	DO Transport	DO Rafinerija	DO Olma	DO Gostinstvo	SOZD
	Ind.	Ind.	Ind.	Ind.	Ind.	Ind.	Ind.	Ind.
Celotni prihodek	128	114	139	138	135	115	123	123
Porabljena sred.	128	113	139	132	132	111	131	134
Od tega: AM min.	229	208	225	101	171	219	179	179
Dohodek	133	144	135	152	166	126	113	120
Obveznosti iz doh.	137	119	121	191	156	107	127	131
Čisti dohodek	131	151		131	139	130	108	118
Osebni dohodek	136	125	128	134	122	123	129	125
Stanov. prispevki	143			171	116	125	110	119
Skupna poraba	93			45	5843	100	101	4
Rezervni sklad	139	143		135	156	120	102	
Poslovni sklad	113	230		87		133	66	
Del čistega doh. za druge potrebe						61		
Nekrite obv. iz doh.			104					
Izguba			101					

POLOŽAJ DO ISTRA-BENZ KOPER V SOZD PETROL IN ORGANIZIRANOST PO DRUŽBENEM DOGOVORU O ENERGETSKEM GOSPODARSTVU

(Povzetek informacije na DS SOZD Petrol in DS ISTRA-BENZ KOPER)

Postopek pri sprejemanju družbenega dogovora

Priprave in sprejemanje družbenega dogovora o organiziranosti energetskega gospodarstva so potekale le na ravni SOZD Petrol in ne tudi v posameznih prizadetih delovnih organizacijah. Tako je bila DO Istra-benz odrinjena od sodelovanja pri pripravi tega dokumenta in postavljena pred dejstvo, da bi ji tak dogovor onemogočil nadaljnje opravljanje nekaterih dosedanjih, zanj zelo pomembnih dejavnosti. Ko je bila DO dan pred sprejemanjem predloga družbenega dogovora v skupščini gospodarske zbornice SRS in skupščini ISNAP slučajno seznanjena z vsebino predloga, je predstavnik DO Istra-benz na sejah obeh organov ocenil predlog družbenega dogovora kot nesprejemljiv, saj je bila z dogovorom v bistvu predvidena ukinitve DO Istra-benz.

Stališče DO Istra-benz je podprl Izvršni svet skupščine občine Koper in komite občinske konference ZKS Koper. Ves potek dogajanja je od trenutka, ko se je DO Istra-benz lahko vključila v razpravo, spremljal celoten kolektiv DO Istra-benz. O tem je razpravljala DS DO in na razširjeni seji tudi OO ZKS. Zagovarjanje stališč, ki niso v interesu članice SOZD, ob prepričanju, da je možno širši družbeni interes o usklajeni oskrbi z naftnimi derivati zagotoviti tudi drugače in ne samo z ukinitvijo DO Istra-benz, ne more krepiti medsebojnega zaupanja delovnih organizacij, združenih v SOZD.

Naloga, ki nam jih narekuje zakon o energetiki in družbeni dogovor

Ker sta zakon o energetiki in družbeni dogovor sprejeta, je potrebno ugotoviti, kaj je njuno bistvo in kakšne naloge nam postavljata.

Zakon o EG določa za vsako energetskega dejavnost, katere zadeve so **posebnega družbenega pomena**.

Tako določa v 5. členu, da so v naftno-plinski dejavnosti raziskovanje in pridobivanje nafte in zemeljskega plina, nabava nafte, zemeljskega plina in naftnih derivatov.

Distribucijo naftnih derivatov je zakon opredelil kot »... oblikovanje in vodenje politike oskrbe uporabnikov...« in ne kot zadevo posebnega družbenega pomena.

Glede na pomembnost posameznih energetskega dejavnosti je zakon v 14. členu različno opredelil vsebino **posebnega družbenega interesa**, ki mora biti zagotovljen in je zato v 3. točki določil:

»da so delavci organizacij združenega dela tistih energetskega dejavnosti, ki **nabavljajo** energijo, tako organizirani, da je zagotovljeno njihovo **predhodno usklajeva-**

nje pri nastopanju do dobaviteljev in zanesljiva ter racionalna preskrba uporabnikov z energijo«.

Družbeni dogovor je v svojem naslovu sicer zelo obširen, ni pa dovolj jasen v vsebinskem pogledu.

V 2. odstavku 1. člena napoveduje usmeritve za ustanovitev **organizacij združenega dela skupnega pomena**, za njihovo združitve v sestavljene organizacije ter oblikovanje **delovnih skupnosti za opravljanje del skupnega pomena**.

V 5. členu določa med drugim, da se »... zaradi učinkovitega in racionalnega opravljanja dejavnosti DO energetskega gospodarstva ob združevanju v SOZD dogovarjajo o:

— področju, načinu in subjektih usklajevanja,

— načinu opravljanja del **skupnega pomena** in organiziranju skupnih organov vseh delovnih organizacij,

— delih skupnega pomena, katerih opravljanje je treba organizirati v delovni skupnosti, delovni organizaciji skupnega pomena in interni banki.

Ob določilih tega člena je treba pojasniti, da je DO Istra-benz prav zaradi uresničitve gornjih načel pristopila v SOZD Petrol ter da samoupravni sporazum o združitvi vsa naštetá vprašanja ureja v duhu družbenega dogovora, še podrobneje pa jih ureja kasneje sklenjen dogovor med obema distributerjema o načinu in postopkih pri nabavi in distribuciji naftnih derivatov, ki so posebnega pomena za oskrbovanje SR Slovenije.

V 26. čenu družbenega dogovora je končno določeno, da »delavci organizirajo organizacije združenega dela skupnega pomena za naslednja dela: ... nabavo nafte in naftnih derivatov na domačem in tujem trgu in njihovo razporejanje ter opravljanje poslov v zvezi s tranzitno prodajo.

Število, natančnejšo vsebino dela... in financiranje organizacij združenega dela skupnega pomena opredelijo organizacije združenega dela v samoupravnih sporazumih«.

Ob upoštevanju tolmačenja 26. člena družbenega dogovora v obrazložitvi (16. stran) o organizaciji skupnega pomena v skladu s 403. členom zakona o združenem delu in ugotovitvi s sestanka pri tov. Marrenku, da »razporejanje naftnih derivatov ter opravljanje poslov v zvezi s tranzitno prodajo« ne pomeni opravljanja komercialnih poslov dejanske distribucije in prodaje, se je treba o vsebini teh opravil sporazumno dogovoriti znotraj SOZD.

Če upoštevamo določila 403. člena ZZZ, ugotavljamo, da se za opravljanje zadev skupnega pomena lahko ustanovijo **temelj-**

ne organizacije združenega dela ali oblikujejo delovne skupnosti. Določila 403. člena ZZZ o omejenih samoupravnih pravicah TOZD skupnega pomena namreč ne morejo veljati za delovno organizacijo.

Če bi ustanovili delovno skupnost, bi medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka uredili s samoupravnim sporazumom.

Možnosti za organiziranje naftno-plinske dejavnosti v SOZD

Pri oblikovanju predloga o organiziranosti nabave in distribucije nafte in naftnih derivatov izhajamo ob upoštevanju gornje ugotovitve iz naslednjih dejstev:

da niti zakon o energetiki niti družbeni dogovor ne terjata ukinitve sedanjih DO;

da distribucija naftnih derivatov ni zadeva posebnega družbenega pomena;

da je treba zavarovati posebni družbeni interes, izražen z usklajenim nastopom do dobaviteljev in racionalno preskrbo uporabnikov ter

da je stvar samoupravne odločitve delavcev, kako se bodo organizacijsko oblikovali za uresničevanje 26. člena družbenega dogovora.

Sodimo namreč, da je pomembnejša vsebina uresničevanja zakona o energetiki in družbenega dogovora kot oblika in da je **oblika** stvar samoupravnega dogovora delavcev v energetskega gospodarstvu, zlasti v naftno-plinskem.

V skladu s temi ugotovitvami je stališče DO Istra-benz naslednje:

DO Istra-benz bo tudi vnaprej organizirana kot DO s sedežem v Kopru.

Za opravljanje del skupnega pomena naj se v skladu s 403. členom ZZZ formira pri SOZD Petrol **posebna delovna skupnost**, ki naj opravlja naslednja opravila:

— nabavlja naftne derivate iz vseh virov v imenu in za račun DO,

— razporeja razpoložljive količine na obe DO v skladu z dogovorjenim ključem in odreja uporabnike, ki jih oskrbuje ena ali druga delovna organizacija,

— odreja mesečno ali tedensko dinamično oskrbo, pri čemer naj upošteva dogovorjene prioritete,

— kombinira uporabo energetskega substitutov (mazut, zemeljski plin).

Zaradi racionalne in usklajene oskrbe z naftnimi derivati široke potrošnje naj se določijo teritorialne cone, ki jih bosta oskrbovali ena ali druga DO.

Prouči naj se možnost teritorialne organiziranosti DO, pri tem pa upošteva možnosti za formiranje enakega dohodka.

Organiziranost uporabnikov v naftno-plinski dejavnosti

Zaradi celovitega obravnavanja problematike energetskega gospodarstva, upoštevanja predlagane organiziranosti in določil zakona o energetiki in družbenega dogovora ter ustanavljanja energetskega interesnih skupnosti, predlagamo naslednje:

V delavski svet SOZD naj se zaradi ustanovitve posebne delovne skupnosti in njenih nalog (nabava naftnih derivatov in drugo) vključijo v skladu z 31. členom družbenega dogovora delegati uporabnikov posebne energetske skupnosti. Dele-

gati uporabnikov soodločajo in sodelujejo samo o zadevah iz 7. točke 14. člena zakona o energetiki.

Delegati v zbornice izvajalcev občinske oziroma posebne energetske skupnosti SRS delegirajo **delegacije** izvajalcev, zdru-

ženih v skupnosti (22. člen zakona o energetiki).

DO Trgovina z naftnimi derivati in DO Istra-benz naj bi **skupno** imenovala delegate v delegacijo izvajalcev.

Istra-benz Koper

Iz razprave na kongresu

Smo delovna organizacija, ki se ukvarja s prevozom naftnih derivatov in kemikalij ter vzdrževanjem težkih tovornih vozil v sestavi SOZD Petrol.

Zaradi specifičnosti našega dela, ker smo eden od členov verige pri oskrbovanju z energetiko v slovenskem prostoru, so naši problemi in naloge, ki jih moramo dnevno razreševati, zelo pomembni za celotno slovensko gospodarstvo. Žal pa večkrat ni v naši moči, da bi nekatere težave odpravili ali vsaj delno rešili.

Ker se položaja zavedamo, moramo povečati vpliv vseh družbenopolitičnih organizacij naše delovne organizacije na reševanje problemov s področja poslovanja, gospodarnosti in produktivnosti, predvsem pa pri nastajanju planskih dokumentov.

Šele takrat, ko bomo v organizacijah združenega dela dosegli, da bo delavec dejansko sodeloval pri nastajanju elementov za plan, lahko pričakujemo njegovo polno angažiranost za uresničevanje začrtanih nalog, s tem pa tudi odgovornost za slab poslovni uspeh. Največje zanimanje je čutiti pri delavcih, ko obravnavajo področje delitve sredstev za osebne dohodke, čeprav tudi tu prihaja do potenciranja posameznih skupin v škodo drugih.

Pogosta apatičnost pri delavcih delno izhaja tudi iz dejstev, da imajo vse manj vpliva na faktorje izven delovne organizacije, ki direktno vplivajo na pridobivanje in tudi razporejanje dohodka. Trenutni tržni odnosi in stanje v panogi še bolj pogojujejo, da dohodek ni več rezultat samo vloženega dela, ampak je odvisen tudi od raznih družbenih ukrepov in

»iznajdljivosti« in izsiljevanj posameznih delovnih organizacij.

Pri obravnavah o razporejanju dohodka, ko so pokrite tekoče obveznosti, ki izhajajo iz poslovanja DO v sedanjem in preteklem obdobju, je čutiti avtomatizem glede sprejemanja programov, oziroma obveznosti do posameznih SIS.

Avtomatizem pri odločanju oziroma sprejemanju je pogojen z relativno kratkim obdobjem obravnav samih programov ter zaradi prezasičenosti informacij. Dogaja se tudi, da so nekateri programi, ki so sicer dobro obdelani v razpravah, zaradi nepopolnosti ali nerealnosti zavrženi, pozneje pa jih brez bistvenih sprememb »uzakonijo« z odlokom. To vsekakor negativno vpliva na razpoloženje delavcev, ki trdijo, da so njihove razprave in obravnave praktično samo formalnega značaja.

Vsi navedeni problemi so še bolj poudarjeni, ko gre za delitev sredstev za osebne dohodke delavcev. Smo pač delovna organizacija, ki kakor tudi celotna panoga javnega cestnega transporta nima neke večje akumulacije in je skladno s tem v nenehni težavi glede nadaljnega razvoja in samega obstoja. Vprašljiva ni samo razširjena reprodukcija, ampak celo enostavna. Vse to vsekakor pogojuje tudi nižje rezultate poslovanja, kljub izredno velikemu vloženemu delu. Treba je poudariti, da je problem delavcev — voznikov motornih vozil — problem, ki tišči celotno panogo javnega cestnega transporta v Jugoslaviji.

Pogoji dela so izredno težki in spričo sedanje gospodarske situacije verjetno ne bodo bistveno izboljšani niti v naslednjem srednjeročnem obdobju. Zelo pogost pojav so poklicna obolenja in v zvezi s tem problemi zaposlovanja invalidov.

Skupaj s sindikatom naše panoge in združenjem šoferjev in avtomehanicov je treba rešiti vprašanje delovnega časa in pogojev dela, kot na primer organiziranja prehrane in počitka na poti.

Zaradi splošne gospodarske situacije in nezmožnosti javnih cestnih prevoznikov, da z boljšo akumulacijo izboljšajo svoj ekonomski položaj, je nemogoče tudi vlo-

ženo delo delavcev voznikov nagraditi po dejansko vloženem delu.

Javni cestni promet večkrat obravnavajo kot »trn« v gospodarstvu. Prevoz po železnici in ne po cestah, je postalo že skoraj geslo. Izhod v smotrnem razvoju prometa kot panoge v našem gospodarstvu vidimo v povezovanju — integralni transport in omejevanju režijskega transporta ter zmanjševanju cestnih transportnih sredstev, ki so v privatni lasti.

Čeprav se vsi prevozniki trudimo, da čim več svojih uslug plasiramo v tujino, predstavlja to za nas dvorezen meč, ker si s tem prvič zmanjšujemo dohodek (nižje cene storitev v tujini) in si že tako nizko akumulacijo še bolj krčimo, in drugič je devizni efekt takšnih poslov zelo majhen. Kljub temu pa je zaradi splošne devizne situacije v Jugoslaviji potrebno še večje vključevanje v mednarodne prevoze blaga.

Na tujem trgu smo nekonkurenčni, ker nimamo dovolj kvalitetnih in ustrezno opremljenih vozil (po ADR predpisih). Stara vozila povzročajo velike stroške in zastoj, ki nam onemogočajo enakopraven nastop z ostalimi transporterji v tujini.

Rešitev tega problema bi vsekakor bila organizirana proizvodnja težkih vozil v domači industriji, ki bi po svojih kvalitetah odgovarjala potrebam JCT doma in v tujini, kupili pa bi jih lahko za dinarje. S tem problemom se cestni transporterji ukvarjamo že nekaj let, vendar nismo našli nekega skupnega jezika z domačimi proizvajalci težkih vozil (FAP, TAM).

Iz vsega navedenega je razvidno, da so naloge osnovnih organizacij sindikata, sindikalnih skupin in slehernega zaposlenega, še večje vključevanje v reševanje nastalih problemov in uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel planiranja, pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka. Potrebno bo tudi skladno s reševanjem pogojev dela delavcev voznikov preiti na delitev sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela, seveda pa je zato potrebno ojačati materialno bazo celotne delovne organizacije.

Š. L. V. V.

Ob omejeni prodaji bencina

Ker smo imeli v državi za 30—50 % manj naftnih derivatov kot bi jih potrebovali za redno oskrbo, je ZIS sklenil, da bomo kupovali bencin na bone. Do takrat, ko naj bi bili boni pripravljene, pa je smel vsak voznik naenkrat kupiti le 15 litrov bencina.

Pisati o vrstah vozil pred bencinskimi servisi in obnašanju voznikov ni potrebno, saj nam je dogajanje še v zelo svežem spominu. Bolj pomembno je, da so kljub omejenim količinam in zmanjšani dobavi iz rafinerij ponekod stočili več bencina kot v prejšnjih letih v tem času. Zaradi tega je postalo že tako težko stanje še bolj kritično, Petrol — kot oskrbovalna organizacija — pa se je znašel v najtežjem položaju, ki ga je ublažil le z velikim trudom delavcev Petrola, ki so skupaj s pristojnimi organi sproti sprejemali ustrezne ukrepe.

Pohvaliti je potrebno tudi prodajalce na bencinskih servisih. Vsi, tako v DO Trgovina z naftnimi derivati kot v DO Istra-benz, so se znašli v nezavidljivem položaju, saj so morali ob celodnevem res trdem delu prenašati izpade kupcev. Zato jim ne smemo zameriti, če so kdaj izgubili živce. Seveda pa ne bi bilo prav, če bi njihovi izpadi prešli v navado in bi se ponavljali tudi zdaj, ko bodo vrste pred bencinskimi servisi izginile. Vsi smo ljudje, z manjšimi ali večjimi napakami, a ne smemo pozabiti, da smo na prodajnih mestih Petrola mi zaradi kupcev in ne oni zaradi nas. Z ljubeznivo besedo jih bomo dlje zadržali in jih pridobili, da si bodo ogledali in kupili tudi kaj iz dodatne prodaje, kar bo ob koncu meseca najbolj koristilo nam samim.

J. K.

Tudi mi bežimo pred odgovornostjo?

V 9. številki našega glasila smo vsi z zanimanjem prebrali članek Dušana Prosenca »Lažna solidarnost ali bežanje pred odgovornostjo«. Večina se je strinjala s prvotno odločitvijo disciplinske komisije in marsikdo je bil nad naknadnim sklepom začuden. Slišati je bilo celo misel, da bi moral namesto predsednika disciplinske komisije in direktorja TOZD Tovorni promet odstopiti kdo drug.

Komaj so se debate polegale, že smo v skupnih službah SOZD poskrbeli za novo razpravljanje. Dva voznika osebnih vozil sta se sredi dopoldneva napila, vinjena sedla v službeni avto ter se odpeljala. Tisti, kateremu je to vozilo zaupano, je pred drugo uro popoldne odpeljal svojega sodelavca domov v Domžale (naknadna »uradna« verzija pravi, da je nameraval le spotoma, ko je peljal avto v servis, odložiti sodelavca pred njegovim domom) in očitek, da sta se delavca vozila v službenem času, je bil izpodbijan s tem, da delamo res do 15. ure, vendar da zaradi gibljivega delovnega časa od 13.30 ni več delavnik. V Trzinu sta med prehitevanjem zadela ob drug avto, zavila v levo, zdrsnila s ceste ter se končno zaletela v drevo.

Voznik je bil nezavesten, njegov sopotnik pa še toliko pri moči, da je prepustil sodelavca usodi ter jo popihal. Tako so miličniki šele potem, ko je prišel voznik spet k zavesti, izvedeli kdo je bil z njim.

Direktor DSS SOZD Petrol je vložil zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka proti obema delavcema, ki sta odgovorna za kršitev delovnih obveznosti. Disciplinska komisija je izrekla vozniku ukrep prenehanja delovnega razmerja, ki pa se po sklepu komisije ne bo izvršil, če delavec v roku 6 mesecev od dneva dokončnosti cit. sklepa disciplinske komisije ne bo huje kršil delovnih obveznosti. Sopotniku je izrekla ukrep javni opomin.

Pri tem je potrebno povedati, da sta bila oba delavca že pred kratkim spoznana za odgovorna hujših kršitev delovnih obveznosti, da sta torej hujše kršitve ponovila in je zato nerazumljiva odločitev disciplinske komisije, da sopotniku ni preklicala pogojno odloženega prenehanja delovnega razmerja kljub temu, da je delavec v času, za katerega mu je bil najstrožji disciplinski ukrep pogojno odložen, ponovno huje kršil delovne obveznosti (ta disciplinski ukrep je komisija izrekla 19. 6. 1982).

Predlagatelj postopka se je na odločitev disciplinske komisije pritožil delavskemu svetu, ki je zadevo obravnaval in se s 7 glasovi : 2 (glasovala sta za takojšnje prenehanje delovnega razmerja) : 1 (glasoval, da disciplinska komisija še enkrat obravnava) odločil za pogojno prenehanje delovnega razmerja za dobo enega leta.

Toda če je komisija pri sedanjem obravnavanju prekrška pozabila na svojo odločitev 19. 6. 1982, ne bi bilo nič čudnega, če

bi storila tako tudi ob naslednjem prekršku, zato lahko delavca najbrž mirno kršita delovne obveznosti in se obnašata, kakor jima bo pač všeč. Pa ne le onadva. Tudi vsi ostali. Ali lahko pričakujemo, da bomo vsi delali tako kot bi **morali**, da bomo v redu opravljali svoje dolžnosti? In kako naj reagiramo na manjše prestopke, ki bi se in se tudi **bodo** pojavljali? S prekrižanimi rokami bomo lahko gledali na vse nepravilnosti, na vsako nedelavnost, lenobo, svojeglavost in povzročanje škode. Žal še nismo toliko zreli, da bi se zavedali, da je vse **naše**, da uničujemo in škodujemo sebi. Prav zagotovo pa vem, da bi odločala disciplinska komisija drugače, če bi morala plačati novo vozilo (govorim samo o tem, konkretnem prekršku), iz tistega svojega žepa, v katerega vsak dan da svojo roko.

In da sta se celo voznika, ki sta storila prekršek, bolj zavedala težave svojega dejanja kot disciplinska komisija (nekateri jima bodo šteli to najbrž za olajševalno okolnost), dokazuje dejstvo, da sta si že iskala novo zaposlitev!

Oba sklepa sta glasno odmevala po celi sestavljeni organizaciji. Najbolj ostra je bila reakcija v delovni organizaciji, ki je najbolj številna, v DO Trgovina, kjer izrekajo take kazni za veliko manjše prekrške. Prodajalci oškodujejo delovno organizacijo (pravzaprav ne svojo, temveč zunanjo) za »suh« denar, voznika skupnih služb pa sta uničila avto, ki v bistvu ni drugega kot »predelan« denar.

V sami delovni skupnosti so se delavci razdelili v dve skupini. Nekateri so menili, da vsaj v disciplinsko komisijo niso izbrali dovolj zrelih ljudi, drugi pa so rekli, da je odločitev kar pravišnja in zakaj naj bi bili vedno kaznovani samo tisti, ki so »spodaj«, nikdar pa ne odgovarjajo delavci, ki so »zgoraj« in da je »direktorjem« vse dovoljeno.

Na žalost nihče od teh kritikov ne pove ničesar konkretnega, edina pripomba je, da med tistimi, ki jim prihoda in odhoda ni potrebno evidentirati, prihajajo nekateri na delo celo ob osmih, pol devetih in odhajajo ob dveh. Na delavskem svetu TOZD Trgovina na debelo je dejal nek delegat, da ni še nikdar bral, da bi moral kakšen vodilni delavec pred disciplinsko komisijo. Toda, ali je že kdaj vložil kdo zahtevek za uvedbo disciplinskega postopka, ali je že kdo klical na odgovor zaradi kršitve delovnih obveznosti katerega od vodilnih? Res ne vem, kakšen bi bil rezultat obravnave, a obravnava bi **morala** biti. Torej če vemo, da nekdo — pa naj ima kakršnokoli funkcijo — krši delovne obveznosti, pa o tem samo šepetamo po hodnikih, ali pa niti tam ne, potem je to **naša** napaka. Če pa ne vemo ničesar oprijemljivega, če govorimo samo iz prirojenega odpora do vodilnih, potem se takemu govoričenju raje odpovejmo.

Prav gotovo vsi delamo napake, včasih nehote, drugič zavedno, a če smo resnična socialistična in samoupravna družba, si povejmo odkrito v obraz, kar mislimo, na nežaljav način opozorimo na napake in nepravilnosti. Presneto neresne, nezrele in — če hočete — primitive pa so pripombe »kaj moremo«, »saj vemo, kako delajo zgoraj«, »kadar bodo oni delali drugače«, »njihove napake so veliko večje«. Najprej

bi moral vsak posameznik razmisliti o sebi, svojem delu, poiskati lastne napake in jih poskusiti popraviti. Šele potem bi smeli zahtevati od drugih, da se bodo spremenili. Z enako pravico kot pravi Peter: »Zakaj sme Pavel tako delati?«, lahko vpraša Pavel: »Zakaj sme tako delati Peter?« Res, čim višji položaj ima človek, tem boljši zgled mora dajati. Zato bi morali funkcionarji prvi paziti, kaj in kako delajo.

Najbrž ni tako strašno, če nekdo skuha zase in za najožje sodelavce kavo, pa ob pitju malce poklepeta. Toda izračunajmo, koliko delovnega časa porabimo mi »spodaj«, ko po dvakrat, trikrat na dan pijemo kavo in vsakokrat obsedimo ob skodelicah po pol ure. Malico dobimo v obratu družbene prehrane. Tisti, ki so bolj ješči, bi lahko prinesli dodatek od doma, ali kaj dokupili v obratu. Gotovo pa ni pretirano stabilizacijsko, če si množično kuhajo ali pečejo cele obroke v malih kuhinjah v svojih nadstropjih.

Če moramo varčevati, pač moramo. Sami smo si to zakuhali. In k varčevanju spadajo tudi hladnejši radiatorji v delovnih prostorih. In če nas zebe, bomo namesto bluže in sandal oblekli kaj toplejšega. Pomislimo, koliko elektrike bi porabili, če bi v vseh prostorih poslovne stavbe vklapljali dodatne električne peči.

Direktorju očitamo, da ni vsak dan od 6.30 do 15. ure na delovnem mestu. Ali pa je že kdo preštel delavce, ki so sredi dopoldneva v tržnici, ali vrečke, ki jih prinašamo iz bližnjih trgovin? Pa naj ne izzveni to kot zagovarjanje!

Če govorimo o delu, delavnosti, delovnih učinkih, najbrž ne moremo mimo odnosov med ljudmi. Starejši delavci se najraje spominjajo tistih časov, ko so bili skupaj kot velika družina, ko so si med seboj pomagali, si zaujali in bili dobri prijatelji. Takrat zdravarjev niso trpeli med seboj in so jih kaj hitro izločili iz svoje sredine, če niso sami pravočasno odšli. Danes nas je veliko več, zato je zbranih tudi veliko več značajev in med njimi se znajdejo tudi taki, ki jim je opravljanje, intrigranje, podtikanje bolj pri srcu kot odkrita direktna beseda. Zakaj morajo nekateri izkoristiti vsako priložnost, da iz osebne antipatije blatijo ugled sodelavcev?! S pripombami, kot so »ne bom odnehal, dokler ga ne spravim stran«, »odkril sem ponarejanje rezultatov«, »bomo že še pokazali«, ali pa povprek grožnje ljudi, ki niso za to pristojni — »če ne, vam bomo vrnili delovno knjižico«, bi morali pri priči pomesti.

J. Kušar

Odslej bodo računali malo višji

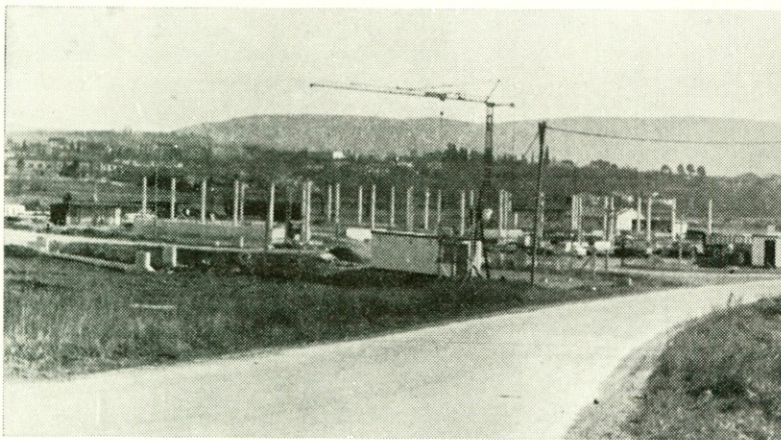
Dočakali smo skladišče Srmin

Končno lahko zapišemo — uspeli smo. Da, skladišče na Srminu smo predali v uporabo. Za Istra-benz pomeni to velik delovni uspeh. Nenazadnje je to le ogromna investicija, ki jo je delovni kolektiv zgradil s svojimi sredstvi, kar je danes redkost.

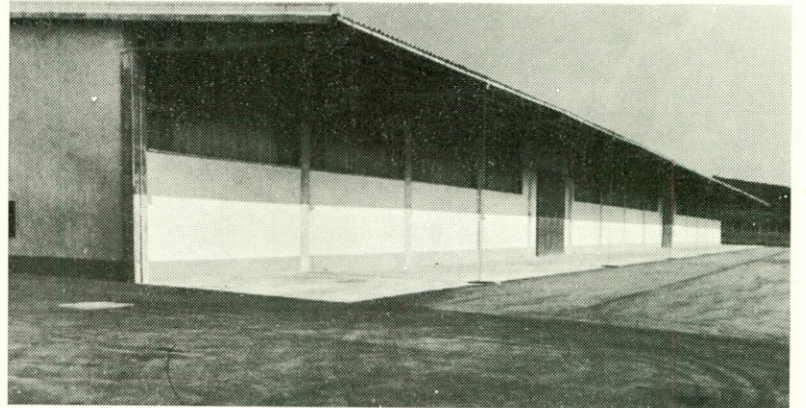
Prvo lopato smo zasadili šele v začetku 1980. leta, čeprav smo o gradnji razmišljali že leta 1975. V to so nas primorali nemogoči delovni pogoji v dosedanjem skladišču in enoti Plini ter skrb za boljšo oskrbo naših kupcev. Piko na i pa so postavili urbanisti in inšpekcijske službe, ker dosedanja lokacija skladišča in plinov ni

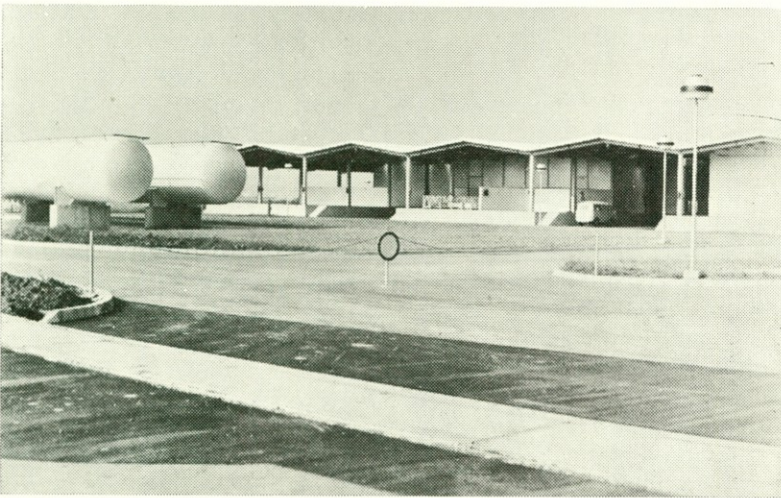
Pred gradnjo

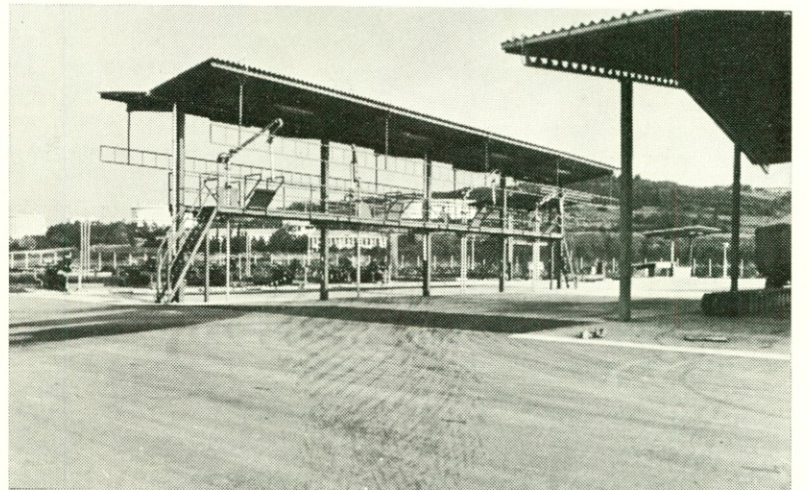
Začetek gradnje

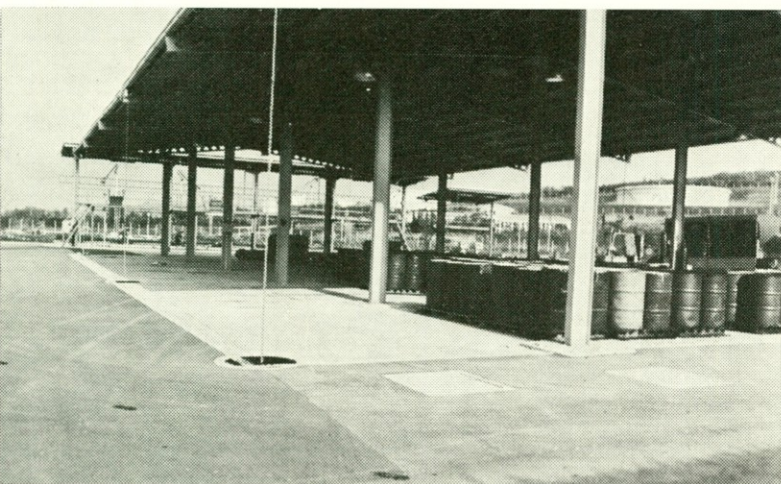
Skladišče kosovnega blaga

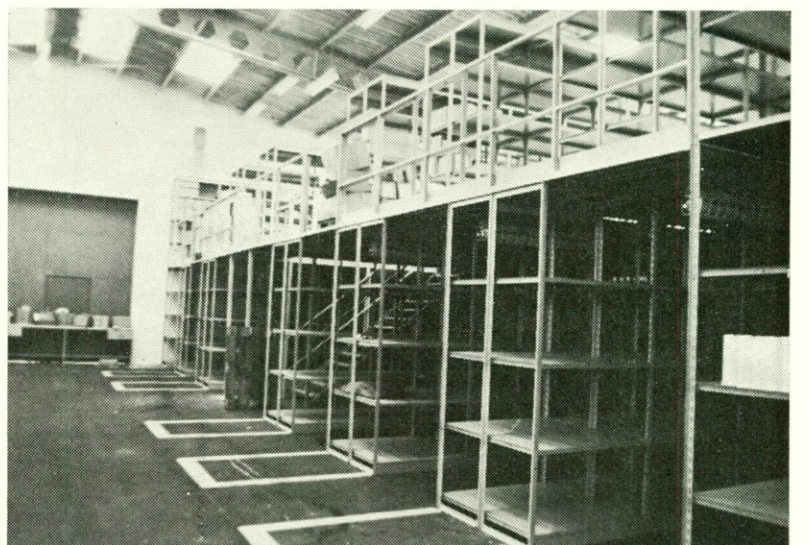
Enota plini s cisternama

Prečrpališče tekočih goriv

Plato za skladiščenje maziv v sodih

Skladišče dodatnega asortimana

bila usklajena z urbanističnim načrtom in ni ustrezala minimalnim požarno-varnostnim zahtevam.

Prva faza izgradnje je tako končana. V skrbi, da ne bi prekoračili finančne konstrukcije naložbe 167,820.000 din, smo se morali odpovedati vsemu, kar ni ozko vezano na oskrbo tržišča z naftnimi derivati in sicer izgradnji delavnic za vzdrževanje objektov, delavnici za popravilo vozil, platoju za pranje vozil, servisu za prodajo avtoplina in še marsičemu.

Danes pa je izgled kompleksa takle: imamo skladišče naftnih derivatov s pretakališči, skladiščni plato za goriva in maziva v sodih, zaprto skladišče kosovnega blaga in dodatnega asortimana, skladišče tehničnih plinov in butana v jeklenkah, polnilnico butana, polnilnico in rezervoar za CO₂, rezervoar za požarno vodo s črpališčem ter spremljevalne objekte, kot so zaklonske in skupni prostori z jedilnico in pisarnami za zaposlene.

Pri tem ne smemo pozabiti na izvajalce del na tem objektu, ki so nam po svojih najboljših močeh omogočili realizirati zastavljene cilje. Če naštejemo le najpomembnejše, so to SGP Stavbenik iz Kopra s svojima kooperantoma Aluminij Komen in Cevovod Maribor ter Elektro Koper in obrtna zadruga Galeb iz Izole. Nekatera dela smo seveda opravili sami s svojo vzdrževalno službo, sami smo tudi nadzirali delo ostalih izvajalcev.

Na koncu bi želeli poudariti, da si je moral kolektiv Istra-benza zavestno marsičemu odreči, da je lahko realiziral večji del zastavljenih ciljev. Vsa leta gradnje smo izvajali le najnujnejša popravila na bencinskih servisih in ostalih objektih. Nenazadnje pa so si delavci enote Plini in starega skladišča, iz katerega se je Istra-benz razvijal, zaslužili boljše delovne pogoje.

B. M.

25 let v Istra-benzu

Vedno sem se bal, da ne bi bil pravičen do ljudi

Polnih 25 let je že v Istra-benzu, njegovo prvo delovno mesto pa je bilo na pošti in kdo ve, če ne bi tam tudi ostal, če ne bi imel težav z zdravjem. Tako pa se je nekoga dne oglašil v Istra-benzu ter povprašal za delo. Sprejeli so ga, vendar ne na določeno delovno mesto, temveč so mu takoj povedali, da bo poprijel tam, kjer bo potrebno. Tako je najprej štel denar, ki so ga prinašali z bencinskih servisov, kar pa ni bilo zanj nič novega, saj je opravljal to delo že na pošti. Pozneje je bil disponent in je razporejal cisterne, zatem je delal obračune za bencinske servise in ko so se pojavili problemi na koprskem bencinskem servisu, je bil tam nekaj časa poslovodja. Ker je že pred tem sodeloval z bencinskimi servisi, se je tudi v novi funkciji hitro znašel. Uspešno pa je opravljal še delo skladiščnika, blagajnika v računovodstvu in delo v enoti plina. Res se je pogosto selil, a razumel je, da je to potrebno in se ni pritoževal. Poleg tega mu je poznavanje delovnih procesov koristilo potem, ko je bil v komisiji za vrednotenje delovnega področja.

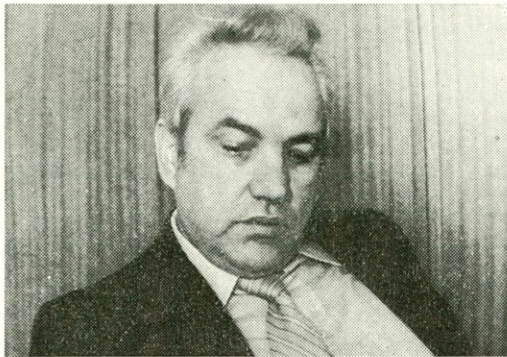
Ko je prišel v komercialo, se je Lucijan Vatovec ukvarjal najprej z veleprodajo, ki so jo prav tedaj začeli razvijati. Vzpostavil je stike z večjimi kupci in to so bili prvi komercialni stiki Istra-benza, ki pa jih dolgo niso mogli globlje razviti, ker niso imeli potrebnih skladišč. Kljub temu so poskušali kupce čim bolj zadovoljiti, potrebovali so veliko samoiniciative in končno so prodrali v tiste delovne organizacije, ki so dotlej motorna in industrijska olja uvažale. Pridno so ponujali tudi mazut, ki ga je bilo dovolj in ni nihče niti pomislil, da ga bo kdaj primanjkovalo.

Kupcev je bilo vedno več, veleprodaja se je razširila, Lucijan Vatovec pa se je preselil v maloprodajo. Bencinskih servisov še ni bilo veliko, počasi so gradili nove, vendar so pogosto naleteli na težave z lokacijami. Največje so bile takrat, ko so želeli postaviti bencinske servise izven Kopra. Nastala so trenja s Petrolom, a ne

le med vodilnimi, temveč tudi med delavci.

Pred leti so gradili bencinske servise predvsem za prodajo bencina. Zato so bili sami kioski majhni, zunanji prostori pa veliki. Toda počasi so začeli polniti prodajne police z avtomobilsko kozmetiko, pa z rezervnimi deli, s pnevmatiko, v zadnjem času s cigaretami, pivom... in zlasti ob nedeljah in praznikih, ko je drugod zaprto, gre to dobro v promet.

Zato bi si želeli danes obratno, da bi imeli čim večji skladiščni prostor, v katerega bi lahko spravili čim več dodatnega materiala, saj je bencinski servis najbolj primeren za prodajo vsega, kar potrebujejo vozniki. Z vozilom se pripeljejo lahko prav do vrat in jim ni treba prenašati težkih zabojev do oddaljenih parkirišč.

Prodaja dodatnega materiala iz leta v leto raste, kupci sprašujejo po marsičem, najraje pa po tistem, česar ni. Tako bi prodali veliko več avtomobilskih gum Sava, pa raznih rezervnih delov, s katerimi so že nekaj časa težave. Zdaj nabavljajo nekatere artikule skupaj z DO Trgovina z naftnimi derivati, kar jim prinaša boljše nabavne pogoje. Med olji pa so v zadnjem času nekatera tudi iz Rafinerije Maribor, ki jih dolga leta niti poznali niso in so zato naročali vse pri Ini.

Lucijan Vatovec se v kolektivu dobro počuti. Prej, ko jih je bilo še manj, so bili kot družina, v kateri so vsi med seboj prijatelji, poznajo težave vsakega posameznika in si pomagajo. Zdaj je to življenjske nekolikant drugačno, vendar so še vedno povezani in se — kadar le morejo — srečajo, enkrat na občnem zboru, drugič na pikniku... Tudi novi delavci se hitro vživijo v sredino in kmalu vzpostavijo pristne stike. Razlike med »starimi« in »novimi« so pravzaprav le na bencinskih servisih, kjer »novi« še nimajo opravka z denarjem in ne pišejo dobavnic, temveč pogosto vihtijo metlo.

DO Istra-benz je v začetku leta pristopila v SOZD Petrol. Ta odločitev je prinesla nekaj sprememb za vodilne, za večino delavcev pa ne. Na bencinskih servisih je ostalo vse tako kot je bilo. Precej nemira pa je vnesel med ljudi novi družbeni dogovor, a Lucijan Vatovec upa, da se bosta zdaj delovni organizaciji Istra-benz in Trgovina z naftnimi derivati dobro in prav dogovorili, da ne bosta pri urejanju položaja pozabili na svojo osnovno funkcijo, na dobro oskrbo potrošnikov.

»Najbrž ni družbenopolitičnega organa, pri katerem v teh 25 letih nisem sodeloval,« razmišlja Vatovec. Več mandatnih obdobj je bil predsednik delavskega sveta, pa upravnega odbora, sekretar OO ZK, predsednik sindikata in verjetno vseh komisij, kar jih je bilo. Od vseh funkcij se mu je zdela najodgovornejša predsednikovanje delavskemu svetu. Ta organ sprejema pomembne odločitve in kot predsednik je imel na eni strani predloge strokovnih služb, na drugi želje delavcev, on pa je moral najti med njimi pravo pot. »Vedno sem se bal, da ne bi bil pravičen do ljudi, da jih ne bi prizadel. Če se zmotiš v disciplinski komisiji, prizadeneš enega človeka, in že to ni prav, z odločitvijo v delavskem svetu pa škodiš lahko celemu kolektivu.«

Odkar je Istra-benz v SOZD Petrol, je dodal Lucijan Vatovec svojim funkcijam še eno. Izvolili so ga v delavski svet zastavljene organizacije. Ker so seje bolj redko, se nabere vedno veliko materiala, ki ga je treba predelati in se o njem v kolektivu posvetovati. Seveda pa se včasih dogodi, da na seji izve kaj novega in spremeni svojo odločitev ter ne glasuje tako kot so se dogovorili.

V prostem času Lucijan Vatovec vrtnari in pravi: »Če imaš vrt, dela nikoli ne zmanjka... Vedno moraš kaj postoriti.« Vsak petek zvečer odide v domačo gostilno, kjer se zbere stalna družba in vrže karte. Toda ne za denar, temveč le za hrano in pijačo. Plača tisti, ki izgubi, drugi »primaknejo« pa ostalo. Od športa ga zanima balinanje, v domačem kraju sodeluje pri organizaciji krosa s kolesi. Potem je še podpredsednik sveta krajevne skupnosti in tajnik gasilske organizacije. In tudi gasiti je že nekajkrat pomagal. Nekoč so gasili od dveh popoldne do enajstih zvečer. Sprva mu je bilo malce tesno, pozneje pa ga je preveval prijeten obutek, da je pomagal ljudem v težavah.

J. K.

Planiranje zaradi planiranja?

Ob koncu vsakega leta naj bi sprejeli načrt gospodarjenja za naslednje leto, toda v zadnjih letih se ta postopek zavleče, ker se razmere naglo spreminjajo in tisto, za kar smo se odločili, že naslednji mesec ne velja več. Tako so ti načrti marsikdaj gola ugibanja, ali pa čista formalnost, ki jo pač moramo opraviti. Ko so na zadnji seji delavskega sveta SOZD Petrol delegati razpravljali o načrtu gospodarjenja za tekoče leto in se dogovorili, da ga bodo sprejeli 15. novembra, je bila prva pripomba, ki so jo izrekli, da bi moral biti načrt za prihodnje, 1983. leto pripravljen prej. Da bi ga vse TOZD, EDO, DO, DSSS, pa tudi sestavljena organizacija kot celota sprejela že ob koncu 1982. leta. Kot vsako leto so načrtovalci tudi letos v nezavidljivem položaju, saj se pojavlja več neznank, o katerih sami ne morejo odločiti. Naj naštejemo le nekaj vprašanj, s katerimi se srečujejo ob pripravi načrtov za prihodnje leto:

Ni jasno, kakšna bo gospodarska politika SR Slovenije v letu 1983, kakšne količine naftnih derivatov bomo imeli na voljo, kako se bodo gibale cene proizvodov in kakšne bodo razlike v cenah oziroma marže za posamezne proizvode, kakšna bo morala biti povezanost med dohodkom in osebnimi dohodki, kakšna določila bo prinesel zakon o razpolaganju sredstev za namene skupne porabe, kako bodo lahko naraščali materialni stroški, ki so

bili lani in predlani omejeni, kakšna bo revalorizacija osnovnih sredstev, kakšne bodo amortizacijske stopnje.

Določitve iz raznih dokumentov, ki naj bi jih načrtovalci upoštevali velikokrat kasnije, za nekatere je potrebno poznati postavke iz zaključnega računa, ki pa so znane šele takrat, ko sprejememo zaključni račun.

Slaba ali pozna opredelitev politike, ciljev in drugih informacij, ki so pomembne za smotrno načrtovanje, prinašajo probleme načrtovalcu, ki mora pravočasno in vsebinsko utemeljeno pripraviti planske dokumente. Zato nihajo med pravočasno pripravo in tveganjem, da načrti ne bodo ustrezno vodili poslovanja. Posledic je lahko več, navedla pa bom le nekatere: precejšnje razlike v sprejemanju načrtov gospodarjenja, sprejemanje planskih dokumentov v več fazah, stalno popravljanje informacij in izračunov v procesu načrtovanja, neuskkljeni načrti med posameznimi organizacijskimi enotami, nerealni načrti, zlasti pa njihova formalnost.

Če strnemo zdaj nekaj zadnjih misli, se bo marsikdo med nami vprašal: Ali naj delamo načrte zaradi načrtov, ali pa takšne, ki bodo dejansko imeli svoj smisel. Razlika med tema vprašanjema so štirje meseci.

J. K.

Tedni kulinarike v DO Gostinstvo

Upadanje kupne moči prebivalstva v zadnjih letih se je začelo najhitreje odražati v gostinstvu, zlasti v gostinskih obratih ob prometnih žilah, ki so zaradi podraževanja goriva postale nekoliko manj živahne. Drugi element, ki je tudi močno vplival na promet obcestnega gostinstva, so bili spremenjeni predpisi glede prehoda državne meje.

Vse to in še drugi ustaljitveni ukrepi so silili k razmišljanju, kako in s čim bi ustvarili več dohodka, oziroma obdržali realen nivo dosedanjih gospodarskih rezultatov. Glede na to, da smo gostinci ob prometnih žilah izrazito vezani na sezonsko, t. j. turistično gibanje, saj dosežemo v sezonskih mesecih junij—september preko 60 % letne realizacije, smo pričeli razmišljati, kako bi aktivirali pomladanske in jesenske nesezonske mesece.

Porodila se je ideja, da bi pripravili tedne kulinarike, ki jih organiziramo že tretje leto. Vsako »nesezono« skušamo organizirati 6 do 8 tednov, v katerih skušamo predstaviti tako narodne jedi kot posamezne specialitete.

Pri organizaciji naletimo na različne težave, najpogosteje nas pesti nabava posameznih specialitet (divjačina, ribe, celo goske za Martinov teden), po drugi strani pa imamo probleme z odobritvijo cen. Letos na primer moramo zaradi zamrznjenih cen prodajati naše storitve v teh tednih po cenah iz preteklega leta, čeprav smo nabavili npr. žabje krake skoraj 100 odstotkov dražje. Ne glede na to pa bomo skušali obdržati nivo kvalitete na ustaljeni ravni.

Ker tudi vi, dragi bralci tega glasila, potujete mimo naših gostinskih obratov, morda ne bo odveč, da vas seznanimo s kulinaričnim programom, ki vam ga nudimo v teh tednih in sicer:

V tednu rib: sardelice na dunajski način, kalamari na dunajski način, postrv na dunajski način, postrv na tržaški način.

V tednu lovskih specialitet: zajec v smetanovi omaki, dušen fazan, ragu iz zajca, srnino stegno po lovsko, lovski golaž, skutni cmoki, krompirjevi ocvrtki s skuto, krompirjevi svaljki, radič, solata.

V tednu kostanja: puran s kostanjevim pirejem, nadevan piščanec s kostanjem, kostanjeva torta, kostanjev desert, kostanjeva rolada, kostanjeve rezine.

V Martinovem tednu: orehi z zaseko, tunka z zaseko, ragu juha, gos z mlinci, kislo zelje z ocvirki, belo vinsko zelje, sirovi štruklji, grozdna pogača.

V tednu žabjih krakov: žabji kraki na tržaški in na dunajski način.

V tednu sladic: krem rezine, petrolove rezine, vinske rezine, ognjiščna potica, orehove palačinke, zagrebške palačinke, pohorski omet, bizeljska gibanica, princes krofi, sadna kupa.

V tednu kolin: hrbitiščna juha, svinjska pečena krača s kislim zeljem, domače koline (sestavljajo: mrežna pečenka, krvavica, pečenica in kislo zelje), krompir z ocvirki, kompot iz suhega sadja.

Kje in kdaj boste posamezne dobrote preizkusili pa je razvidno iz naslednje razpredelnice:

TOZD	13.—18. 10.	20.—25. 10.	27. 10.—1. 11.	3.—15. 11.	17.—22. 11.	1.—7. 12.	8.—13. 12.
Motel Catež	Teden rib	Teden lovskih specialitet	Kostanjev teden	Martinov teden	Teden žabjih krakov	Teden sladic	Teden kolin
Restavracija Tepanje	Teden žabjih krakov	Teden kolin	Kostanjev teden	Martinov teden	Teden lovskih specialitet	Teden sladic	Teden rib
Motel Podlehnik	Teden lovskih specialitet	Teden rib	Kostanjev teden	Martinov teden	Teden kolin	Teden sladic	Teden žabjih krakov
Gost. obr. Lj. restavr. Tržič	Teden kolin	Teden rib	Kostanjev teden	Martinov teden	Teden žabjih krakov	Teden sladic	Teden lovskih specialitet
Motel Lom	Teden rib	Teden žabjih krakov	Teden lovskih specialitet	Martinov teden	—	—	—

Morda ste kakšen teden že zamudili, prav gotovo pa ne vseh. Obiskovalcem naših obratov v času, ko trajajo tedni kulinarike, pa so namenjene tudi naslednje nagrade:

1. nagrada — dvodnevni penzion za 2 osebi

2. nagrada — enodnevni penzion za 2 osebi

3. nagrada — svečana večerja za 2 osebi

4. nagrada — svečana večerja za 2 osebi.

Nagrado lahko dobi vsak! Izpolniti mora le anketni list, ki ga dobi v vseh naših restavracijah. Posebna komisija bo nagrajence izžrebala po končanih tednih kulinarike konec decembra t. l.

Navsezadnje ne bi bilo nič narobe, če bi nagrade dobili člani kolektiva SOZD Petrol ali njihovi svojci!

S. Matjažič

NAŠI DELAVCI POROČAJO

Vse temeljne organizacije, ki se v sestavi DO Trgovina z naftnimi derivati ukvarjajo s trgovino na drobno, so pristopile v letošnjem letu k razširitvi svoje dejavnosti. Ta razširitev obsega tiste trgovske stroke, ki sodijo v dodatni asortiment, po številu še najmanj deset novih trgovskih strok. Vse to naj bi omogočilo bencinskim servisom dodatni vir dohodka glede na zmanjševanje dohodka iz osnovne dejavnosti, to je prodaje naftnih derivatov. Doslej so temeljne organizacije prodaje na drobno v Ljubljani, Brežicah, Novi Gorici in Sežani dosegle registracijo razširjene dejavnosti. Zahtevek TOZD Trgovina na drobno Celje je v postopku pri registrskem sodišču. Le TOZD Trgovina na drobno Kranj in TOZD Trgovina na drobno Maribor imata

še težave, ker pristojna inšpekcijska služba pristojne občine še ni izdala ustrezne odločbe, da so izpolnjeni vsi pogoji za opravljanje novih trgovskih strok dodatnega asortimana.

V tistih dneh, ko so vozniki množično oblegali naše bencinske servise, da so vsakokrat kupili po 15 litrov bencina, so postali med čakanjem v vrstah žejni in pokadili so vso zalogo cigaret, ki so jo imeli s seboj. Zato so prodali na bencinskih servisih takrat zelo veliko piva in cigaret.

Žal pa vozniki niso imeli toliko posluha kot za žejo — svojo in avtomobilovo — še za dodatno opremo vozil in se niso kaj prida menili za dodatni material ali avtomobilsko kozmetiko. Zato je prodaja teh artiklov močno padla.

Zaradi omejenega nakupa bencina so zašli v težave tisti naši delavci, ki se vozijo na delo s svojimi avtomobili zato, ker nimajo na voljo javnih prevoznih sredstev, ali pa zaradi voznih redov ne bi mogli točno prihajati na delo. Zdaj v vseh temeljnih organizacijah trgovine na drobno skrbno preudarjajo, kaj bodo storili, da bo delo vsaj s te plati ne-

moteno potekalo in da noben delavec ne bo oškodovan.

V TOZD Trgovina na drobno Nova Gorica imajo pa še dodatno težavo in sicer s prodajalci, ki prihajajo iz Goriških Brd. Do zdaj so se vozili preko Italije in si s tem za več kot polovico skrajšali pot, odlej pa to ne bo več mogoče.

Skupščina občine Bežigrad je sprejela sklep, da morajo delovne in temeljne organizacije pripraviti programe aktivnosti, po katerih bodo reševali gospodarske težave. Posamezne temeljne organizacije DO Trgovina z naftnimi derivati teh programov niso pripravile. Na nivoju delovne organizacije pa so sestavili organizacijske predpise in po njih naj bi se ravnali vsi zaposleni te delovne organizacije. Ker delavci TOZD Trgovina na debelo z nekaterimi predpisi niso soglašali, niso pa pripravili drugih, velja predpis, ki ga je verificiral delavski svet DO Trgovina z naftnimi derivati in izdal direktor delovne organizacije.

Vse pripombe in dopolnila, ki bi vodila k istemu cilju, to je k učinkoviti organizaciji delitve naftnih derivatov in konkretizaciji pooblastil in odgo-

vornosti ter enakomerni porazdelitvi dela, so dobrodošle.

V mesecu oktobru so v DO Trgovina z naftnimi derivati konstituirali konferenco osnovne organizacije ZSS. Za predsednika so izvolili Cirila Pirša, za njegovega namestnika Cirila Pestotnika. S tem bo povezava med posameznimi osnovnimi organizacijami ZSS boljša, delo pa veliko uspešnejše.

Po zakonu o varstvu pri delu morajo delavci opravljati preskuse o poznavanju pravil, zato organizira požarno-varnostna služba DO Trgovina z naftnimi derivati vsaki dve leti predavanja s področja požarne varnosti, varnosti pri delu ter varnosti voda in okolja.

Ciklus takih predavanj se končuje prav zdaj, obiskovali pa so ga prodajalci na bencinskih servisih. Po končanem tečaju morajo vsi slušatelji opraviti izpit, na katerem pokažejo svoje znanje. Nekateri delavci te svoje dolžnosti niso vzeli preveč resno in so morali zato ponovno pred komisijo. Tisti, ki tudi pri tretjem poskusu ne bi opravili izpita, bi seveda ne mogli več delati na bencinskem servisu in bi si morali poiskati delo drugod.

V TOZD MOTEL ČATEŽ DOBITE TUDI ZDRAVILNA ZELIŠČA

Zaradi zaostrenih gospodarskih pogojev tudi gostinski delavci iščemo možnosti za realno ohranitev oz. za povečanje dohodka. Tako smo med drugim povečali tudi asortiman trgovskega blaga, največji podarek pa smo dali spominkom.

V TOZD Motel Čatež pa smo šli še dalje. S tovarišem Jožetom Tomažinčičem, znanim zeliščarjem iz Izole, smo sklenili poslovni dogovor, na podlagi katerega je postavil v avli motela ličen paviljonček, v katerem bo prodajal zdravilna zelišča, oz. jih že prodaja, saj je odprl paviljon že 9. oktobra.

To je prvi zasebnik, s katerim na ta način poslovno sodelujemo, priporočilo oz. soglasje pa je dala tudi občinska skupščina Brežice. Za takšno sodelovanje smo se odločili predvsem na podlagi predvidevanj o možnih potencialnih kupcih za zdravilna zelišča. Tranzitni promet ter Zagreb z okolično zagotavljata dokajšen odkup, pri tem pa računamo na komparativne prednosti takega sodelovanja, saj verjetno ne bo kupca zelišč, ki ne bi še nekaj popil ali pojedel, obratno pa bo marsikateri naš gost kupil zdravilna zelišča.

Istega dne smo začeli v bistroju motela Čatež prodajati spominke in trgovsko blago v na novo dograjenem mini kiosku, in že v prvih dneh presegli pričakovanja. Tako se v praksi dokopavamo do spoznanja, da blago prodajamo le, če ga znamo kupcem pravilno predstaviti.

S. M.

SOZD na Snežniku

Želja, da bi se zopet srečali na Snežniku, ki se je že poizkusil v zimski idili, je bila le želja peščice gora željnih sozdovcev.

Za izlet se je prijavilo 12 petrolovcev, 6 istra-benzovcev in 5 transportovcev. Še sreča, da ga je za predvideno soboto zagodlo tudi vreme. Kljub temu pa ni bilo težko zaključiti, da smo se tudi v naši hiši prepustili stihiji pomanjkanja in povpraševanja, stihiji skrbi, ko naj bi se v naj-

krajšem času dokopali do rezervnih litrov bencina, olja, pralnih praškov, moke, kot da se bliža strahotna kriza, ali morda celo nekaj konec.

Ali ne bi mogli vsaj mi planinci stopiti iz nepreglednih vrst paničarjev? Kaj se ne bi lahko vsaj peščica nas obrnila nazaj v čas, ko še nismo bili tako zaslužnjeni z ugodnostmi tehnike, ko ni bil nikakršen problem opraviti neko pot peš in ko smo že znali vrednotiti bogastvo narave?

Morda pa je za to še čas.

D. Prosen

»Dober tek!« v eni od restavracij DO Gostinstvo

Srečanje, ki smo si ga vsi še posebej želeli

Tako bi lahko dejali za nestrpno pričakovano tradicionalno tovariško srečanje ISTRA-BENZ — TRANSPORT.

Iz Ilirske Bistrice smo se odpravili z avtobusom, opremljeni z vsemi potrebnimi inštrumenti za mali nogomet, streljanje, kegljanje, balinanje, šah in odbojko. Med opremo ni manjkalo copat, trenerk in dobrega razpoloženja, saj smo uspeli kompletirati vse ekipe. Pravilnik o delovnih razmerjih, ki za podobne nastope dovoljuje, da zapustimo predčasno delovna mesta, smo izkoristili tako, da smo vozniku avtobusa namignili »lahko gremo!« dve uri pred iztekom delovnega časa.

Po več kot na pol prazni cesti, za kar se moramo zahvaliti naftni krizi, smo se pripeljali do križišča Bertoki in zavili proti Srminu. Prvi nas je pričakal B. B., na dvorišču novega skladišča Istra-benza pa še vsi ostali.

Leto dni je minilo od zadnjega srečanja, srečali smo se že velikokrat, vendar je bilo tokrat le drugače. Morda zato, ker smo bili prvi gostje v novem skladišču, morda zato, ker nam je to srečanje po-

Kolega iz komerciale — nesporazumi celega leta so zglajeni

menilo trenutek pozabe v dnevih odrekovanja, v pričakovanju novih ukrepov in v dnevih polnih skrbi in prizadevanj za tako imenovano stabilizacijo. Prišli smo med prijatelje, ki so nas sprejeli nadvse veselo, prisrčno.

Uvodoma, ob zakuski, smo si izmenjali šopka in dva, tri stavke protokolarnih besed, nakar smo si ob mladem vinu hiteli pripovedovati vse mogoče. Saj se nismo videli celo večnost.

Prede se smo se razkropili po športnih terenih, nas je direktor Istra-benza pope-

ljal po novih skladiščnih prostorih, ki so bili nadvse potrebni za mesto Koper, kot je direktor dejal. Tu so rezervoarji, merilni instrumenti, naprave za polnjenje naftnih derivatov, res skladišče z opremo zadnje mode tehnike. Škoda, da se je kolektiv »dokopal« do nadvse potrebnega skladišča v nekako nepravem času. Vendar ne smemo prezreti, da ga je gradil vrsto let povsem iz lastnih sredstev, brez tuje pomoči in se pri tem odpovedal verjetno kupu drugih ugodnosti.

Športni del programa je po pričakovanju prinesel domačim popoln uspeh. Še v disciplinah, kjer smo do sedaj Bistričani imeli primat, smo doživeli poraz. Seveda so bila vsa tekmovanja v pravem prijateljskem vzdušju. Vsi smo se veselili vsakega rezultata, ne glede na to, kdo ga je dosegel.

Takšno enotno prepričanje je doživelo kulminacijo zvečer pri objavi rezultatov in razglasitev skupnega zmagovalca (6:0 za Istra-benzovce), ko so pravi pevci celotno družbo popeljali v pesem, skoraj v en glas.

Neradi smo se razšli. Razšli smo se brez obljub, saj je samo ob sebi umevno, da brez takšnih srečanj, ko se dva kolektiva čeprav le za trenutek združita in pri tem pozabita na težave in medsebojne nesporazume, praktično ne gre več.

D. Prosen

Še o transportu zemeljskega plina

Pravijo, da je transport zemeljskega plina sestavljen iz dveh delov — iz srca (dispečer) in možgan (procesni oddelek). Srce utripa dan in noč, možgani pa mu dajejo napotke, kako naj dela. Dispečer nadzoruje in uravnava sprotni transport zemeljske-

ga plina, procesni oddelek pa dela statistične preglede in na osnovi statistike, analiz ter komercialne politike pripravlja okvirno strategijo, po kateri se morajo dispečerji ravnati pri vsakodnevem transportu.

Dispečer ureja transporte plina 24 ur dnevno, procesni oddelek pa za daljše časovno obdobje — za nazaj s pomočjo analiz, za naprej pripravlja plane.*

Delovanje obeh oddelkov je med seboj povezano in usklajeno, saj lahko le na tak način transport nemoteno poteka.

* Dispečer ureja transport, poleg tega obvešča vzdrževalce o napakah, ki nastanejo na plinovodu in spremlja njihovo delo, vzdrževalci pa mu morajo javljati, kdaj napake popravijo.

PREGLED SESTAVE CEN MOTORNEGA BENCINA, PLINSKEGA IN KURILNEGA OLJA 25. OKTOBRA 1982

Naziv	Nabavna cena	Marža	Dodatek I	Dodatek II	Dodatek III ni v davčni osnovi	Davek	Nadom. za ceste I	Nadom. za ceste II	Skupaj 1 lit.	Stopnja davka %
Mot. bencin MB-86	15,382	0,95	0,111	0,178	3,721	10,102	3,056	2,00	35,50	60,78
Mot. bencin MB-98	17,376	0,95	0,111	0,178	3,466	10,544	2,875	2,00	37,50	56,64
Plinsko olje D-1	15,083	9,90	0,123	0,203	1,757	7,947	2,987	2,00	31,00	48,73
Plinsko olje D-2	14,676	0,90	0,126	0,208	1,660	8,113	3,117	2,00	30,80	50,99
Plinsko olje D-2 (za kmetijstvo)	14,676	0,90	0,126	0,208	1,660	3,209	3,117	2,00	25,896	20,17
Kurilno olje EL (nižja stopnja)	14,677	0,90	0,126	0,207	0,844	1,246			18,00	7,83
Kurilno olje EL (višja stopnja)	14,677	0,90	0,126	0,207	0,844	11,414			28,168	71,74

PA ŠE TOLE O NAFTAI

Časopisne stolpce sredstev javnega obveščanja vsak dan polnijo informacije o stanju, vlogi in možnih posledicah, ki bi utegnile nastati zaradi pravilnega in nepravilnega uvrščanja vloge surove nafte v naše življenje. Nafta je postala sinonim za energijo, to je za delo in dobrine, ki izvirajo kot rezultat tega pojma. Zato ni čudno, če zaskrbljeno obravnavamo težave, ki nastajajo pri preskrbi z naftnimi derivati, ko želimo vzdržati na način, ki je danes v navadi.

Ker je nam že dolgo jasno, postaja jasno tudi ostalim in ne smemo jim zameriti, da delajo paniko, kar pa niti ni potrebno, čeprav izgleda, da smo čisto na robu prelomnice, kakršno nam vsak dan predočajo v časopisu in v televizijskih oddajah.

Če smo nafto že nekaj desetletij imenovali zeleno zlato, potem zdaj zanjo sploh ne najdemo več pravega izraza. Kruto je posegla v devizno bilanco vsake države. ZRN, ki se je še pred leti kopala v deviznem suficitu, ima danes enoletni bilančni deficit, ki je posledica uvoza, cen in plačevanja surove nafte, pri čemer pa ne smemo pozabiti njenih deviznih rezerv, ki jo kumulativno gledano še vedno predstavljajo kot trdno devizno deželo. Letni obračun deviznega primanjkljaja pa že nakazuje stanje, ki ga ne moremo zanemarjati, predvsem ne takrat, ko urejamo gospodarsko devizno politiko.

Kot energetska problem je postala surova nafta politično in ključno vprašanje po vsem svetu. Blagodat te surovine se je bliskovito razširila, žal pa je trajala njena prednost manj kot za eno generacijo.

Povsem nepojmljivo je, da bi si ohranjali življenje s tem, da naročimo kurilno olje po telefonu, plačamo morebiti z nepokritim čekom, pritisnemo na gumb grelca in slečemo srajco v preveč zakurjenih prostorih, kjer nam je celo zaradi brezdelja prevroče. Tak način življenja, pa čeprav komercialno vsiljen, je psihološko-vzgojno nevzdržen. Tovrstne težave lahko brez dvoma premagamo s finančno in distribucijsko prisilo, vendar se to ne bi smelo zgoditi preko noči.

Najprej bi omenil mnenja tistih voditeljev OZD, ki so se pravočasno zavedali problemov energije in sicer v lesni industriji, kjer so belili hlode in lubje odvažali v odpadno jamo. Po navedbah lesne industrije bi bila kalorična vrednost pokurjenega lubja v SRS tako velika kot jo da 40.000 ton mazuta. Pri tem seveda ne bi hoteli posegati v gospodinjstvo kurilno tehniko občanov in jim svetovati, naj gredo nabirat dražje, da si zakurijo »gašperček«, odnosno da bi jim odtegovali nakup kurilnega olja, kar pa se danes redno dogaja.

Jasno je, da bi lahko tudi drugače varčevali pri ogrevanju bivalnih prostorov, npr. s tesnjenjem, dodatno izolacijo, znižanjem temperature prostorov, vendar se teh načinov vse premalo zavedamo, razen tega pa so potrebne zanje prevelike, včasih tudi nedosegljiva sredstva. To velja za dodatno izolacijo stanovanj in popolno spremembo načina ogrevanja tovarniških dvoran, kjer se vsa toplota zbere 10 do 20 metrov visoko, pod stropom, delavec pa prezeba na mrzlih tleh. Vse to predstavlja pri nas še nerešena tehnična vprašanja, ki so sicer zelo zapletena, vendar rešljiva.

Pri vsem tem bi se lahko vprašali samo še to, kaj bi k temu porekli delavci gozdnih gospodarstev, komunale, kmetje in vsi oni, ki nimajo ogrevanega delovnega prostora, pa v glavnem sploh ne dvigajo glasu.

Povrnimo se še k proizvajalcem hrane. Glavno orodje je traktor, ki potrebuje tako imenovani srednji destilat. Ob jesenski setvi, ki traja dobrih 14 dni, goriva ni bilo dovolj. Menda bi plačali Vojvodinci dvojno ali trojno ceno za liter goriva in so panično kupovali konje, ker so se bali, da ne bodo mogli zorati svojih polj. Vesti so morda pretirane in nepreverjene, vendar ne povsem izmišljene.

Cena goriva, ki so jo bili kmetje pripravljene plačati, ni pretirana, ker ga porabi traktor le malo in pomeni majhen del celotnih stroškov.

Ne smemo pozabiti, da so tekoča goriva v poljedelstvu nenadomestljiva in da jih v sedanjem položaju ne moremo zamenjati s pogonom na oglje, kot ga poznamo iz vojnih časov, niti z energijo, ki jo pridobimo s kurjenjem slame, ker je vse to početje tehnološko preveč zamotano, terja čas in denar ter danes ne more tekmovati z nafto. Tako bi morali ob morebitni močnejši redukciji tekočih goriv prvenstveno zagotoviti goriva za poljedelstvo in prevoz hrane.

Če vključujemo pri vseh teh problemih prehrane kot dejavnik energijo, moramo omeniti, da naš največji genij Nikola Tesla kljub svoji iznajdljivosti in tehnološko-umetniškemu zanešenjstvu ni imel sreče, da bi uspel prenašati energijo brez tokovodnikov. Brezžičen prenos energije je omejen samo za upravljanje, vodenje. Tudi vsi ostali raziskovalci so si zaman prizadevali, da bi prenašali električno energijo brezžično in z dobrim izkoristkom. Prav tako niso prinesli uporabnih uspehov poskusi, da bi zbirali energijo v električnih akumulatorjih, pa naj bi bili svinčevi, nikljev ali kadmijevi in jih uporabili namesto nafte.

Tako bomo morali v transportu in kmetijstvu še naprej varčevati s tekočimi gorivi, za ogrevanje in pogon pa se bomo morali preusmeriti na druge vire energije.

Pri usmerjanju na premog in sončno energijo smo pri nas že veliko zamudili, drugod po svetu pa se obotavljajo, da bi gradili manjše avtomobile, ki bi porabili manj goriva in predpisali še manjše maksimalne hitrosti, ker velike hitrosti požirajo gorivo v neprimerno večjih količinah.

Neverjetno je, kako malo se zavedajo vozniki, da zračni upor pri veliki hitrosti zahteva večjo moč motorja in s tem tudi mnogo goriva. Vse mogoče napotke, navodila, mnenja in izjave sem zasledil v časopisju, med vozniki pa zaenkrat velja pravilo, da je poraba tem manjša, čim počasneje vozimo, kolikor motor to še zmore z mirnim tekom v direktni prestavi.

Konje — kot energijo oziroma bivšo vlečno silo vzgajajo samo še v športne namene, krave, s katerimi so nekdanji orali polja kajžarji, sploh ne morejo več hoditi in zato iščemo lahko rešitev problemov v kmetijstvu in pri prevozu hrane samo v nafti. Na srečo za te namene zadošča tudi domača proizvodnja.

Pred dobrimi 30 leti so nas naši predavatelji učili — sicer futurološko in utopistično, da bomo sprostili notranjo energijo kamna in da bomo lahko poleteli z njim na luno. Do te resnice je še daleč. Zaenkrat potujejo rakete na luno še vedno z energijo, ki temelji na zgorevanju ogljikovodikov, atomsko energijo uporabljajo za mirnodobne namene na drugih področjih.

Poudarek tega sestavka naj bi bil v tem, da tudi atomske energije ne moremo izkoristiti v kmetijstvu in da moramo z nafto še naprej štediti. Ne zaradi tega, ker bi je zmanjkalo, ampak zato, ker je postala predmet političnih nasprotij in ker zaenkrat ni nobene primerne tehnične rešitve za prenos energije v transportu in kmetijstvu.

T. Tomšič

PROŠNJA ZA SODELOVANJE PRI ZBIRANJU SLOVENSKE PRIPOVEDNE SLOVSTVENE FOLKLORE

V sekciji za ljudsko slovstvo pri Inštitutu za slovensko narodopisje (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti) v Ljubljani je v pripravi zbirka slovenskega slovstvenega folklorne gradiva (bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovori), pri kateri želimo dati prednost novemu terenskemu gradivu.

Prizadevamo si, da bi bila zbirka kolikor mogoče popolna, zato se z zaupanjem in prepričanjem, da naš klic ne bo zaman, obračamo tudi na cenjene bralce z naslednjo prošnjo:

— prosimo in vabimo vas, da bi bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovore in mogoče še kaj podobnega, kar živi v vašem okolju ali zgolj le še v spominu iz mladih dni, zapisali in poslali na Inštitut za slovensko narodopisje na spodaj navedeni naslov. Veseli bomo, če se bo Arhiv slovenskih ljudskih pripovedi, ugank, pregovorov pri omenjenem Inštitutu obogatil z vašim prispevkom, saj to pomeni kamenček več v mozaiku slovenske kulture — v tem primeru slovstvene dediščine. Vaše delo bomo ustrezno citirali na primernem mestu poudarili — kadar bo do predvidene izdaje pač prišlo.

Pri tem je treba opozoriti, da ne pridejo v poštev prepisi ali obnove iz starih zbirk ljudskih pravljic, pripovedk ipd., saj te že imamo na razpolago in jih bomo vsekakor primerno upoštevali.

— druga možnost je ta, da nam sporočite naslov ljudi, za katere veste, da je z njimi ljudsko oz. ustno oz. folklorno izročilo še živo.

Ob priložnosti bi jih obiskali sami in njihove pripovedi posneli na magnetofonski trak.

V vsakem primeru pa prosimo, da je naveden natančen naslov pripovedovalca, njegovi rojstni podatki in poklic in prav tako naslov in omenjeni podatki zapisovalca ter kraja in datum zapisov oz. pripovedovanja.

Zanesljivo pričakujemo vašo pošto in vas v tem upanju prav lepo pozdravljamo.

Marija Stanonik
Inštitut za slovensko
narodopisje, ZRC SAZU,
61000 Ljubljana
Novi trg 3

— Kaj pa delate sedaj na črpalkah, ko nimate goriva?

— Čistimo šipe!

PETROL

Glasilo delavcev združenih delovnih organizacij v sestavi SOZD Petrol

Ureja uredniški odbor:

Marinka Biček, Minka Demšar, Bojana Pečko, Darja Rozman, Marjan Štelcl, Ada Valenčič, Jelka Žmuc-Kušar — organizator obveščanja

Odgovorni urednik Egon Šrbela

Naslov uredništva
SOZD Petrol, Ljubljana, Titova 66
telefon 312 755

Tisk tiskarne Tone Tomšič, Ljubljana

NAGRADNA KRIŽANKA

Dragi reševalci!

29. november

	MESTO V SZ OB JEZERU ARAL	ASTMA	GOSPO-DARSKI PROPAD, KONKURZA	BEOTIJEČ	<p style="font-size: small;">"Da se temeljna usmeritev mora biti politična stabilizacija. Bojavo se moramo za bolj stabilna gibanja. Šetudi za to ceno, da bo gospodarski rast nekoliko počasnejša."</p> 	
ITALIJ- TOROČE- VALSKA AGENCIJA						
TVRDIČ						
LUKA V JEMENU						
SVETILO				IZUMITEL PARNEGA STROJA (JAMES)		
IRSKI DRAMATIK (PYGMALION)						
ŠPORTNI EOLN					DELI URE	REDI KRITIKA
VSE V REDU	PISARNA	DRŽAVA V INDOKINI	NAŠ MOTOR GREKA MUZA			SOVJETSKI ŠAHIST (VLADIMIR)
BORI-SLAV	ZALOŽBA OBZORJA BODEČ PLEVEL	VRSTA MEŠANE SOLATE	GRAFIK MEŠKO ITALIJ POLITIK	JEZA, ZDRUŽENA S PREZIROM		
NOREČ					BIVI KLUBANSKI MINISTER NATRIJ	OVČJE KRZNO
ZAEINJE- MOST S SOLJO						ZEMELJSKI PLIN KRAJ PRI LJUBLJANI
PRITOK SAVE PRI ŽIROVNICI					PROGRAM	REKA V FRANCISI INDIJSKI PISATELS
PREDI- VALEC OTOKA					SKOPJE	GOSPIČ AFRIŠKA DRŽAVA
	RIBJA JED	IZVIRI EVROPSKO GORSTVO			NEODLOŠEN IZID PRI ŠAHU SVINEC	ITALEC ZADNJA IN PRVA ERKA
KELTSKI PREBIVA- LEC BRITANIJE			MITOLOŠKI GRŠKI VELIKAN	RAHLA NAGNJE- MOST TERENA		
FR. FILM. IGRALEC (MAURICE)			VOJAŠKA ENOTA ŽABA IZ TV RISANJE			KRAJ, KJER VODA ODNABA BREG
ODSEY					ARHITEKT MIHEVC DUŠA UMRELEGA	KRAJ V SREMU KOZJE USMJE
PRISTANISKA NAPRAVA			AM. FILM. IGRALKA (JANE) FORLI			JAPONSKI POLITIK 100 m ²
PEŠNIŠKA FIGURA						
RUSKI IGRALEC					RUSKO MESTO OB VOLGI	
					ARHITEKT	NADAV, NAPLAČILO

Zdaj pa res ne vemo več, kaj se dogaja z vami. Tokrat smo do- bili 23 rešitev in še te so bile vse iz Ljubljane.

Ali se vam zdijo križanke pre- lahke, ali nagrade premajhne?

Menda niste pričakovali, da bo- ste s pomočjo nagrad obogateli. Zanje smo se odločili zato, da bi spodbujali v vas tekmovalni duh, in nič drugega.

Če se ne boste poboljšali, bomo nagrade ukinili, križank pa tudi ne bomo več objavljali, saj vzbu- jate mnenje, da jih sploh ne re- šujete.

Pa pogledjmo, komu je bil žreb tokrat naklonjen.

III. nagrado

— komplet žarnic za Zastavo 101 dobi Tomaž Pleničar, DSSS SOZD Petrol

II. nagrado

— trsne škarje pošljamo Marti Peterka, DO Zemeljski plin

I. nagrada

— gasilni aparat S-1 pripada Heleni Ptičar, TOZD Vzdrževanje in investicije

Na koncu pa še nagrade, ki vas čakajo tokrat: 1. nagrada — orod- je Unior, komplet, 2. nagrada — ročka — 3 litre antifrizna, 3. na- grada — krpa Vileda

Najcenejše knjige

2. Polona Škrinjar: PAVLA, povest
3. Miran Ogrin: PO STOPINJAH ALE- KSANDRA VELIKEGA, potopis
4. Živojin Gavrilović: IGMANCI, roman
5. Mira Ružič: BITI ALI NE BITI, knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja
6. Aleksander Cordell: MORTYMERJEVI, roman — **nagradna knjiga** (brezplačno jo prejmejo člani Prešernove družbe, ki so po- ravnali članarino do 30. 6. 1982).

Cena vseh šestih v platno vezanih knjig je 850 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 700 dinarjev (brez nagradne knjige). Cena vseh šestih knjig v mehki (broširani) vezavi pa je 500 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 400 dinarjev (brez nagradne knjige).

Vsem, ki »Prešernove zbirke« še niste na- ročili pri poverjeniku Prešernove družbe ali v knjigarni, priporočamo, da to čimprej sto- rite, lahko tudi s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA

Naročam letno knjižno zbirko Prešernove družbe s Prešernovim koledarjem 1983:

1. vezano v platno — z nagradno knjigo	850 din
2. vezano v platno — brez nagradne knjige	700 din
3. broširano — z nagradno knjigo	500 din
4. broširano — brez nagradne knjige	400 din

Knjige mi pošljite na naslov: .....

Naročnino bom poravnal

- a) po povzetju
- b) v zaporednih mesečnih obrokih po naj- manj 200 din

Datum:

Podpis:

Naročilnico izpolnite, odrežite in pošljite na naslov: PREŠERNOVA DRUŽBA, LJUB- LJANA, Borsetova 27.

Tako kot vsako leto bo Prešernova družba tudi letos ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna izdala svojo »Redno letno knjižno zbirko«, ki jo v množični nakladi dvajset tisoč izvodov po zares dostopni ceni prejme- jo člani in drugi naročniki — bralci Prešer- nove družbe:

1. Prešernov koledar za leto 1983 (z bar- vnimi reprodukcijami odličnega slovenskega slikarja Nikolaja Omerze in raznovrstnimi drugimi zanimivostmi)